

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І
УПРАВЛІННЯ**

**КАФЕДРА ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА МІЖНАРОДНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ**

II ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ
МОВ У НЕМОВНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ»**

16 ТРАВНЯ 2016 рік

КИЇВ НУХТ 2016

Програма і матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційні методи викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах», 16 травня 2016 р. [Електронний ресурс]. - К.: НУХТ, 2016 р. – 69 с.

Видання містить програму і матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції.

Розглянуто сучасні проблеми викладання іноземних мов в немовних вищих навчальних закладах, застосування мультимедійних засобів та нових технологій для підвищення мотивації студентів при вивченні іноземної мови та підвищення ефективності навчання. Результати досліджень та обговорень можуть бути використані в навчальному процесі та в подальших наукових дослідженнях.

Редакційна колегія: Т.Л. Мостенська (голова наукової конференції), Г.А. Чередніченко (заступник голови наукової конференції), О.В. Березовська (відповідальний секретар).

Відповідальний за випуск: канд. пед. наук, доцент Г.А. Чередніченко

Матеріали конференції надруковані в авторській редакції.

Рекомендовано вченою радою НУХТ
Протокол № 13 від 31.05.2016 р.

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

9.30-10.00- реєстрація учасників конференції

10.00-12.40 – пленарне засідання

1. Вступне слово про проведення II Всеукраїнської конференції «Інноваційні методи викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах».
Зав. кафедри ділової іноземної мови та міжнародної комунікації, к.пед. наук, доцент, Чередніченко Г.А.
2. Business English Teaching.
Стюарт Снаггс, викладач ділової іноземної мови при посольстві США в Україні
3. Формування англомовної професійно орієнтованої лексичної компетентності студентів за допомогою навчального середовища MOODLE.
Зав. кафедри ділової іноземної мови та міжнародної комунікації, к.пед. наук, доцент, Чередніченко Г.А.
4. Independent work of students.
Ст. викладач кафедри ділової іноземної мови та міжнародної комунікації Березовська О.В.
5. Навчання у співробітництві як метод посилення комунікативної спрямованості заняття
Викладач кафедри ділової іноземної мови та міжнародної комунікації Щеглова А.О.

12.40-13.20 – перерва

13.20-16.00 - робота секцій

Секція 1. Освітні реформи та інновації у глобалізованому світі.

Секція 2. Мультимедійні технології навчання в процесі вивчення іноземної мови.

Секція 3. Психолого-педагогічні засади вивчення іноземних мов в немовних ВУЗах

ЗМІСТ

Cherednichenko G. Techniques that foster professional foreign language competence of the students of non-linguistic specialities.....	6
Березовська О.В. Independent work of students	8
Белікова О.Ф. Організаційно-педагогічні вимоги до побудування курсу «Іноземна мова професійного спрямування» на платформі MOODLE.....	10
Божок Н.О. Комуникативний системно-діяльнісний підхід до вивчення іноземної мови.....	12
Бойко Г.А. Практична ціль формування компетентності у професійно орієнтованому читанні майбутніх інженерів-технолгів.....	13
Борисова А.О., Архипова В.О., Колесник А.О. Психологічні аспекти говоріння як одного з елементів мовної діяльності у процесі опанування іноземною мовою.....	15
Борисова А.О. Білик О.М. Сучасні освітні технології як засіб міжкультурної адаптації у процесі мовної підготовки.....	17
Борисова А.О., Колесник А.О., Мануєнкова О.О. Аналіз підходів до написання наукової статті англійською мовою.....	19
Валентин І.В. Формування франкомовної професійно орієнтованої читацької компетентності у майбутніх працівників сфери міжнародного туризму.....	21
Власенко Л.В. Методи навчання іноземних мов.....	23
Вороніна Г.Р. Ефективні технології вивчення іноземної мови професійного спрямування.....	25
Галинська О.М. Сучасна бізнес-освіта в Україні: фактори розвитку.....	27
Кияшко О.В. Роль гри у вивченні іноземної мови.....	29
Ковальчук О.С. Застосування інструментів електронної освіти для навчання іноземної мови студентів немовних ВНЗ.....	30
Кохан О.М. Використання відеоматеріалів при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах.....	32
Мірочник В.В. Використання інтернет ресурсів як запорука самостійного вивчення іноземної мови	34
Михайлова Н.О. Презентація як активний метод навчання на заняттях з ділової іноземної мови у ВНЗ.....	36
Муравйова О.М., Архипова В.О., Кравцова Т.А. Змішане навчання як інноваційна складова викладання іноземної мови у немовних ВНЗ України.....	38
Никитенко О.В. Значення інноваційних методик в навчанні професійно-орієнтованій іноземній мові.....	40
Окопна Я.В. Теоретико-методичні засади експериментальної перевірки технології формування німецькомовної професійно орієнтованої компетентності в говорінні та письмі в майбутніх туризмознавців.....	42

Окопна Я.В. Стрижньва М.Ю. Формування навичок англомовного професійно орієнтованого науково-технічного перекладу в майбутніх фахівців сфери обслуговування.....	45
Пільгуєва О.А. Інтерактивний підхід до використання аудіовізуальних засобів у процесі навчання іноземної мови у вищих навчальних закладах	47
Подворна Л.А. Мультимедійні засоби навчання як вирішальний фактор ефективності навчального процесу.....	49
Тригуб І.П. Використання мультимедійних технологій у викладанні іноземних мов	51
Чала К.М. Проектна методика викладання іноземних мов як нової особистісно-орієнтованої технології.....	53
Чередніченко Г.А. Формування англомовної професійно орієнтованої лексичної компетентності студентів за допомогою навчального середовища MOODLE	55
Shapran L. Promoting students' creative activity in learning process.....	57
Щеглова А.О. Навчання у співробітництві як метод посилення комунікативної спрямованості заняття	59
Юрчук Л.В. Особенности формирования иноязычной коммуникативной компетенции.....	61
Якименко О.М. Формування франкомовної писемної компетентності у майбутніх працівників сфери обслуговування.....	63
Яненко Л.П. Юрчук Л.В. Інновації у викладанні іноземних мов у немовних ВНЗ.....	65
Ящук О.В. Відкрите заняття з іноземної мови професійного спрямування як фактор якості викладання	67

TECHNIQUES THAT FOSTER PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE OF THE STUDENTS OF NON-LINGUISTIC SPECIALITIES

Galina Cherednichenko

*PhD, docent, head of the
Department of Business English for International Communication
National University of Food Technologies*

Modern training of students of non-linguistic specialities should focus on prospects of international cooperation and mobility of scientists, teachers and students within the global educational and scientific space. Bringing this training in line with the world standards of higher education reinforces the importance of foreign language communication component. Communication in foreign languages is considered by the members of the European Commission, the Council and the European Parliament as one of eight key competences that are formed in the training process.

The aim of our research was to examine the current situation of training of students of non-linguistic specialities in Ukraine, programs of their study, and some techniques of language learning.

We conducted our research on the base of the National University of Food Technologies. National University of Food Technologies is a powerful educational complex, known and deeply respected not only in Ukraine but also abroad. It is Ukraine's only higher technical educational institution, which trains highly qualified specialists in different educational levels - from bachelor to PhD. It has 215 educational programs for the food, meat, dairy, confectionary, fat, pharmaceutical, perfumery and many other industries.

Currently, foreign language training of students of non-linguistic specialities is carried out at all levels of education. The discipline "ESP" at every level of the system is determined by the number of academic credits, which the student must get. Most of the national universities of Ukraine traditionally have in curricula discipline ESP within 5 credits ECTS or 180 hours of study, including self-study work. In general, students have two hours per week during the 1st year of studies with an exam in the end. 2 hours per week on average for a group of 15 students mean 6 minutes a week per one student. For 6 minutes a week, students have to learn to communicate foreign language provided a very low input school level.

That's why there is a need for fundamental research, which would contain theoretical and methodological guidelines for the development of foreign language professional competence of students of non-linguistic specialities. It is necessary to create an integrated educational system that provides an optimal combination of traditional and innovative approaches for developing foreign language professional competence of future engineers, using innovation experience of interdisciplinary scientific research, specially-organized self-study work, quantitative and methodical intensification of the process of language learning.

To achieve the purpose of our research the system of language material selection was developed, communicative creative tasks and professionally focused role play situations and case-studies were developed, interaction of students during problem-solving tasks in the collective, pair and individual work was organized provided in terms of subject-subject relationship, first, between teacher and students, and, secondly, between the students.

The following techniques foster formation of foreign language competence of students of non-linguistic specialities:

- *creation of problem-solving situations,*

It is necessary to control the process of mastering new knowledge and skills in a problem-solving situation, to do this we must define the goal, perform problem-logical analysis and structural study material, to do psychological-pedagogical analysis of defined problems and identify cognitive tasks (set of problems with the system should include professional training);

- *creation of high positive motivation to foreign language learning;*

Motivation plays a crucial role in the process of mastering a language. It is important for instructors to identify students' purposes and needs and to develop proper motivational strategies because learners have different purposes for studying a language. Students should understand why they need to make an effort, how long they must sustain an activity, how hard they should pursue it, and how motivated they feel toward their pursuits.

The following strategies are effective ways to increase language learners' external motivation.

- *use of the following forms and methods of learning as:*

- computer presentations;
- work in the computer lab with a variety of electronic applications
- Internet technology (testing online, work with Internet programs, chats, wikis, blogs);
- case-study (case method), role-playing and simulation games;
- project work
- blended learning

- *cross-cultural communication*

Learning a foreign language is an enriching experience. It encompasses much more than grammar and conversation exercises from textbooks. Not only is language a communication system, it is also a cultural code which transports complex information about cultural norms, values, traditions and rules of conduct. Foreign language competencies therefore enable deeper insights into other cultures and life-styles.

References:

1. National university of food technologies. Retrieved from: <http://nuft.edu.ua/>

2. Handbook. How to implement best practice in language learning. Retrieved from: <http://www.yell->

INDEPENDENT WORK OF STUDENTS

Olga Berezovska

senior lecturer of

Department of Business Foreign Language

and International Communication

National University of Food Technologies

Modern high school is oriented towards Bologna agreement which is aimed at intensive informatisation, mobilization of potential for self-organizing system organization, that provides the self-realization of professional qualities and experience of independent work.

Independent work of students is one of the main components in learning activity and it takes a significant part of university academic load.

Independent work of students is a form of academic activity organization which provides conditions for the creative abilities development through individually aimed development of their abilities, scientific research and creative activity.

Tasks for independent work are aimed at the extension and practical training of knowledge, which students get in the class and getting practical skills.

A teacher is a tutor for students during completing the tasks, his function is advisory.

Sometimes the independent tasks are conducted by students individually or in groups. It is useful to engage students to work in groups, because it increases their motivation and teach them to work in a team.

The aim of independent work is individual study of some material, systematization, deepening and practical use of knowledge and skills, development creative abilities and individual work skills.

A teacher performs the function of a tutor, so his role is very important. He has to formulate the task, the objective and to share roles. Organising independent work a teacher defines the objectives connected with the study of academic material and offers to get them individually, without teacher's help. But a teacher sets time for performing the work and provides students with certain tasks, instructions for their fulfillment and runs the students' activity.

The content of independent work is completed theoretical or practical work within a curriculum which requires skills, knowledge and experience got in the class. It can be conducted after the study of one or several topics.

The problem is that the students are not used to work individually. They are waiting for detailed teacher's explanation how to do the task and after that do it. But when individual work is organized in the right way, it develops students' skills to work in their own way and to take more responsibility for the work done. A teacher should assign a task, explain its objective and the expected result.

Individual tasks can be performed in different forms:

- Writing a feedback
- Writing a report
- Prepare a project
- Prepare a presentation
- Video interview
- Analyses of surveys
- Creating puzzles for their peers
- Writing a description
- Doing research
- Preparing for games
- Case study method

It is possible to offer them to write a feedback about the best and the worst presentations of their peers, a feedback about different sites for learning English, a report about the information they got at the hotel, about the activity of famous MMC, prepare a presentation about the company, the hotel, advertisements, create a video interview with the other students about their plans for future, how they prefer to study foreign languages and their opinion about the importance of learning foreign languages, about ecological problems, interaction of business and environment and after that analyse these surveys, create different kinds of puzzles for their groupmates, write a description of a famous company, different economic theories, conduct a research on some topics, prepare for different business games and be ready to perform them in class and complete different case-study tasks.

It is possible to say that such tasks increase students' motivation for learning foreign languages, develop their responsibility, creative skills and their speaking skills. But it is necessary to remember that the responsibility of a teacher is to assign a task correctly, explain the objective and the result which is expected.

References:

1. Журавська Л. М. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у ВНЗ / Журавська Л. М. // Освіта та управління. – Т. 3. – 1999. – №2.
2. Самоосвітня та індивідуальна робота і самоосвітня діяльність студентів в умовах КТСОНП [Електронний ресурс] режим доступу: http://pidruchniki.com/18800413/pedagogika/samostiyna_individualna_robota_s_amoosvitnya_diyalnist_studentiv_umovah_ktsonp
3. Індивідуальна робота. [Електронний ресурс] режим доступу: http://ua.kursoviks.com.ua/vidi-naukovih-robit/article_post/individualna-robota

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ПОБУДУВАННЯ КУРСУ «ІНОЗЕМНА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ» НА ПЛАТФОРМІ MOODLE

Бєлікова О.Ф.

*старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі*

Вивчення іноземної мови професійного спрямування позиціонується як ключовий пріоритет в оновленні вищої освіти в Україні. Здатність спілкуватися іноземною мовою стає складником професійної компетентності будь-якого фахівця, не зважаючи на його майбутню сферу професійної діяльності. Разом із заміною вимог до підготовки фахівців постає необхідність переглянути методи і підходи до навчання іноземних мов студентів економічного профілю.

В умовах обмежених аудиторних годин нові методологічні підходи до викладання мають бути засновані на індивідуалізації і автономії студентів, які у довгостроковій перспективі сприятимуть навчанню протягом життя. Викладачі кафедри іноземних мов ХДУХТ в цьому відношенні роблять багато для інтенсифікації навчального процесу і звертаються до ресурсів, які можуть накопичувати багато інформації, і водночас бути гнучкими й мобільними для постійного оновлення. Іншими словами, вони апелюють до ресурсів, здатних забезпечити ґрунт для самостійної роботи студентів.

Прикладом одного з таких ресурсів є платформа Moodle. Остання визначається як Віртуальне Навчальне Середовище (VLE) і є одним з найбільш ефективних сучасних навчальних інструментів [1]. Moodle підтримує модель навчання, у якій викладач виконує роль модератора курсу. Платформа забезпечує індивідуальний підхід до кожного студента, створюючи віртуальне середовище для групової співпраці.

У процесі підготовки і проведення занять в системі Moodle викладач використовує набір модулів-складових для курсів. Варіюючи поєднання різних елементів курсу, викладач організовує вивчення матеріалу таким чином, щоб форми навчання відповідали цілям і завданням конкретних занять.

Одним з головних завдань, яке стоїть перед викладачем, є правильна організація навчального процесу. Виникає низка організаційно-педагогічних вимог, що мають бути виконані викладачем-модератором курсу. Отже під час розробки свого навчального курсу викладач повинен:

1) сформулювати навчально-методичне забезпечення курсу: визначити основні і додаткові дидактичні матеріали, а також електронні ресурси для аудиторної і поза аудиторної роботи;

2) визначити, які види мовленнєвої діяльності, типи вправ виконуватимуться в аудиторії, а які - самостійно. Зокрема, у процесі вивчення іноземної мови лексико-граматичні вправи необхідно виносити

на самостійну роботу у поза аудиторний час, оскільки, з одного боку, вони є витратними за часом, а з іншого - студенти на старших курсах мають в достатній мірі сформовані навички і уміння для роботи з різними видами вправ. До таких відносяться імітативні вправи, вправи на трансформацію, розширення (скорочення) речення, підбір аналогів, заповнення пропусків, конструювання фрази із структурних елементів та ін. [2, с. 231]. Студенти самостійно виконують ці вправи, розміщені на платформі Moodle, яка допомагає викладачеві модерувати навчальний процес, своєчасно давати поради щодо виконання завдань, а також відстежувати і контролювати самостійну діяльність студентів. Робота в аудиторії передбачає в основному комунікативну діяльність, тому студенти працюють переважно з мовленнєвими вправами, що розвивають продуктивні уміння, особливо в області мовлення. До мовленнєвих вправ відносяться питально-відповідні, реплікові, а також умовна бесіда, переказ прочитаного, драматизація тексту або ситуації спілкування, опис, дискусія, усна розповідь;

3) здійснювати контроль і самоконтроль студентів. При цьому мотивуючим чинником може бути і безпосередньо електронне навчальне середовище Moodle, що дозволяє побудувати навчальний процес доступно, логічно структурувати усі його етапи і організувати контроль для студентів [3].

Налаштувавши процес виконання завдань на платформі, студенти швидко звикають до того, що їх діяльність регулярно відстежується викладачем. Останній перед початком зайняття, перевіривши наявність розміщених завдань на платформі, знає, хто, попрацювавши заздалегідь самостійно вдома, готовий до продуктивної роботи в аудиторії. Це і є мотивуючим чинником для студентів. Вони знають, які завдання стоять перед ними і як досягти певного результату. Формою підсумкового контролю може бути усна презентація невеликого дослідницького проекту, що дозволяє студентам продемонструвати свої професійні, комунікативні, мовленнєві і інші компетенції.

Підсумовуючи вищевикладене, можна стверджувати, що платформа Moodle як основний або допоміжний спосіб організації навчання, як форма партнерської комунікації викладача і студента є сучасним комфортним навчальним електронним середовищем, орієнтованим на студентів і підсилюючим їх внутрішню мотивацію. Застосування інструментарію віртуальної освітньої платформи Moodle у навчанні іноземній мові сприяє підвищенню ефективності цього процесу і, поза сумнівом, є перспективним під час формування у студентів торговельно-економічного профілю компетенцій, пов'язаних з використанням іноземної мови в їх майбутній професійній діяльності.

Література:

1. Klaus Brandl, Are You Ready To "Moodle"?/ Language Learning & Technology: May 2005, Volume 9, Number 2, pp. 16-23 [Електронний ресурс]

Режим доступу: <http://l1t.msu.edu/vol9num2/pdf/review1.pdf>

2. Щукин А. Н. Обучение иностранным языкам. Теория и практика: учеб. пособие для преподавателей и студентов. Изд-е 2-е, испр. и доп. М.: Филоматис, 2006. 480 с..

3. Мясникова Т. С. Система дистанционного обучения Moodle / Т. С. Мясникова, С. А. Мясников. – Харьков : Изд-во Шейниной Е.В., 2008. – 231 с.

КОМУНІКАТИВНИЙ СИСТЕМНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Божок Н.О.

*старший викладач кафедри
ділової іноземної мови та міжнародної комунікації
Національний університет харчових технологій*

Вимоги сьогодення до майбутнього професіонала зумовлюють його активність, цілеспрямованість, креативність, загальну ерудицію та інтелект, комунікативні навички у сферах професійного та ситуативного спілкування. Особливе місце у компетенції майбутнього фахівця займають практичні навички володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності, що свідчить про його конкурентоспроможність та сприяє фахового зростанню.

Системний комунікативно-діяльнісного підхід найбільше відповідає сучасним навчальним цілям та психолого-педагогічним ідеям сьогодення, оскільки дозволяє активно формувати у студентів комунікативну компетенцію з урахуванням психологічних особливостей діяльності, що є головною метою стандартизованої мовної освіти на усіх рівнях [2].

Таким чином, комунікативний системно-діяльнісний підхід – засіб навчання, у якому реалізується систематизоване та взаємопов'язане навчання іноземної мови як засобу спілкування в умовах моделюючої мовленнєвої діяльності, яка є невід'ємною складовою загальної діяльності. Вищезазначений підхід детермінує повну та оптимальну систематизацію взаємовідносин між компонентами навчання. До них відноситься система загальної діяльності, система мовленнєвої діяльності та мовленнєвого спілкування, система навчання іноземної мови, система зіставлення рідної та іноземної мови, система мовленнєвих механізмів, текст як система мовленнєвого продукту, система структурно-мовленнєвих висловлювань, система оволодіння іноземною мовою та система мовленнєвої поведінки особистості. У результаті такого підходу у навчанні формується, реалізується та функціонує система оволодіння іноземною мовою як засобом спілкування на макрорівні. Така система має включати загально-

діяльнісні мотиви та потреби у спілкуванні, предметну складову та засоби виконання діяльності у рамках єдності комунікативних, інтеракційних та перцептивних аспектів, ролі, місця та ситуацій мовленнєвого спілкування [1].

Отже, основними засадами комунікативного системно-діяльнісного підходу є системно та раціональне взаємопов'язані компоненти у рамках діяльнісного підходу, що сприяє ефективному формуванню іноземної комунікативної компетенції у студентів.

Література:

1. Настольная книга преподавателя иностранного языка: Справ. пособие/Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А.Ф. Будько, С.И. Петрова.- 7-е изд.-Мн.: Выш.шк., 2001.-320-330с.

2. Омельчук С. Формування мовленнєво-комунікативних умінь у процесі вивчення синтаксису/ С.Омельчук / Дивослово. –2006. –№9.–С.2 –

ПРАКТИЧНА ЦІЛЬ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОМУ ЧИТАННІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ТЕХНОЛОГІВ

Бойко Г. А.

*викладач кафедри іноземних мов
професійного спрямування*

Національного університету харчових технологій

До професійних умінь та компетентностей, якими має володіти сучасний студент нелінгвістичного вищого навчального закладу (ВНЗ) – майбутній фахівець з технологічних спеціальностей, відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики вітчизняні та зарубіжні науковці [1 – 4] відносять здатність використовувати новітні модернізовані інформаційні джерела, аналізувати останні дослідження науки і техніки в своїй галузі виробництва, здійснювати патентний пошук, впроваджувати у виробництво наукові розробки, користуючись сучасними нормативними документами і технічною документацією, в тому числі й іноземними мовами (ІМ). Крім того, майбутній інженер-технолог повинен забезпечувати зовнішньоекономічні зв'язки підприємства. Тому, сьогодні є **актуальним** навчання студентів інженерно-технічних і технологічних спеціальностей роботі з науково-технічною літературою за фахом, її жанрово-стилістичним, лексичним та граматичним особливостям.

Відтак, цілі іншомовного навчання в своїх працях досліджують О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Є. Борецька, С. Ю. Ніколаєва, Н. Д. Гальскова.

Основним завданням вивчення професійно орієнтовано ІМ є оволодіння різними видами мовленнєвої діяльності – в тому числі читанням (оглядовим, інформативним і глибинним). Ми, як і О. С Малюга

вважаємо, що при роботі з літературою за фахом вилучення інформації з тексту зумовлене професійними інформаційними потребами майбутніх фахівців. Ці потреби викликані необхідністю виконання професійних навчальних завдань. Важливим умінням, яке забезпечує вирішення даного завдання є вміння працювати з вітчизняною і зарубіжною фаховою літературою, вміти оцінювати її актуальність, значення для промисловості і зокрема для конкретної галузі [1: 15]. Слідом за У. Грейбом ми наголошуємо на нагальності розробки технологій навчання читання для академічних цілей майбутніх працівників сфери обслуговування. Адже, читання є найважливішим мовним вмінням студентів нелінгвістичного ВНЗ: читацька компетентність є основним джерелом надходження нової іншомовної інформації і дає можливість самостійно продовжувати вчитись, виконувати академічні завдання і покращувати знання ІМ з фаху майбутньої спеціальності [4: 187].

Сучасні вітчизняні дослідники виділяють п'ять провідних цілей навчання ІМ: практичну, виховну, освітню, розвивальну і професійно орієнтовану [2: 90 – 99; 377]. Практична ціль – це формування іншомовної комунікативної компетентності, основними складовими якої є мовленнєві, мовні / лінгвістичні компетентності, а також лінгвосоціокультурна, навчально-стратегічна і предметна / тематична компетентності.

Нас цікавить передусім іншомовна компетентність в читанні спеціальної літератури студентами технологічних факультетів, що передбачає здатність студентів читати автентичні тексти різних жанрів і видів за фахом з різним рівнем розуміння змісту в умовах опосередкованого спілкування. Метою формування мовної / лінгвістичної компетентності для професійно орієнтованого читання є передусім формування лексичної компетентності, зокрема в фаховій лексиці і термінології.

Висновки. Для майбутнього інженера-технолога провідною метою оволодіння ІМ є практична мета, зокрема формування професійно орієнтованої читацької компетентності. Перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо в розгляді структури цієї компетентності з подальшою організацією відповідної технології навчання.

Література:

1. Малюга О. С. Навчання професійно орієнтованого читання наукових англійських текстів студентами-магістрами аграрних спец.: дис. канд. пед. наук 13.00.02 / Олександр Сергійович Малюга. – К., 2007

2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Є. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.

3. Освітньо-кваліфікаційна характеристика магістра за спеціальностями 8.05170101 Технології зберігання і переробки зерна,

8.05170102 Технології жирів і жирозамінників, 8.05170103 Технології хліба, кондитерських, макаронних виробів та харчоконцентратів, 8.05170104 Технології зберігання, консервування та переробки м'яса, 8.05170106 Технології продуктів бродіння і виноробства, 8.05170107 Технології зберігання, консервування та переробки плодів і овочів, 8.05170108 Технології зберігання, консервування та переробки молока, 8.05170109 Технології харчових продуктів оздоровчого та профілактичного призначення, 8.05170111 Технології цукру та полісахаридів напряму підготовки 051701 «Харчові технології та інженерія» галузь знань 0517 «Харчова промисловість та переробка сільськогосподарської продукції». – К.: НУХТ, 2012.

4. Grabe W, Stoller F. L. Reading for Academic Purposes: Guideline for the ESL\EFL Teacher\ William Grabe, Fredriccka L. Stoller Reading for Academic Purposes: Guideline for the ESL\EFL Teacher\ Teaching English as a Second or Foreign Language. Boston: Heinle & Heinle, 2001. – P. 187 – 202.

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГОВОРІННЯ ЯК ОДНОГО З ЕЛЕМЕНТІВ МОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Борисова А.О.

*доцент, завідувач кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі*

Архипова В.О.

*доцент кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі*

Колесник А.О.

*доцент кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі*

В області лінгвістичних досліджень, з одного боку, активно й успішно розробляється теорія мовної діяльності, а з іншого, залишається твердження, що «мовної діяльності, як такої, не існує. Є лише система дій, що входять у якусь діяльність – цілком теоретичну, інтелектуальну або частково практичну». [1] Під «діяльністю» мається на увазі процес активної цілеспрямованої безпосередньої або опосередкованої взаємодії суб'єкта з навколишнім середовищем. Поряд з такими формами, як трудова і пізнавальна, може бути виділена і комунікативно-суспільна діяльність як специфічно людська форма опосередкованої мовою взаємодії людини й об'єктивної дійсності в процесі її спілкування з іншими людьми. Саме мовна діяльність у всіх її видах, і, насамперед, у процесах аудіювання та говоріння і реалізує це спілкування.

Найбільш розповсюдженим є визначення мови як «двостороннього, взаємного спілкування» [2], і твердження, що «усне мовлення розпадається на процеси слухання і говоріння» [3]. Мова, крім того, може розглядатись як спосіб формування і формулювання думки за допомогою мовлення в процесі спілкування.

Таким чином, мовна діяльність є реалізацією суспільно-комунікативної діяльності людини, тоді як мовлення є засобом здійснення процесу вербального спілкування.

Будь-яка діяльність людини визначається трирівневістю своєї структури. У цю структуру входить спонукально-мотиваційна частина, що реалізується в складній взаємодії потреб, мотивів і мети як «майбутнього результату діяльності». [4] Другий рівень структури діяльності складає її аналітико-синтетична частина, спрямована на «дослідження умов діяльності, виділення предмета діяльності, розкриття його властивостей, залучення знарядь діяльності тощо.». [4]

Крім структурної організації, мовна діяльність характеризується також психологічним змістом, у який включаються мотив, мета й умови цієї діяльності.

У вираженні думки як предмета діяльності реалізується мета таких видів мовної діяльності, як говоріння і письмо. При цьому мова, що є способом формування і формулювання думки, являє собою знаряддя виконання усіх видів мовної діяльності. Не менш важливим компонентом мовної діяльності є її продукт і результат. Важливо відзначити, що її продукт може бути ідеальним, а вона сама може виражатися в тому, що спонукає людину до інших видів діяльності.

Являючи собою особливий вид діяльності, мовна діяльність має і свою специфічну одиницю. Так, якщо за одиницю діяльності прийняти дію, то одиницею поведження як соціально обумовленої форми взаємодії людини з навколишньою дійсністю є вчинок, тобто «дія, що реалізує, або виражає відношення людини до інших людей». [5] Отже, специфічною одиницею мовної діяльності є мовленнєвий вчинок - найпростіша форма вербального спілкування, реалізований у повідомленні. Він може розглядатися як значима одиниця мовної діяльності, що має свій комунікативний намір, реалізований у способі формування і формулювання думки за допомогою мови, і означає собою фізичну (акустичну або графічну) його реалізацію.

Такі основні компоненти психологічного змісту мовної діяльності і рівні або частини її структури.

Проаналізуємо тепер з цього погляду говоріння як вид мовної діяльності. Насамперед необхідно відзначити, що за структурою говоріння характеризується такою ж трискладовістю, як і будь-який інший вид діяльності. Перша частина, мотиваційно-спонукальна, ґрунтується на загальній потребі людини у вербальному спілкуванні.

У спонукально-мотиваційній частині говоріння як виду мовної діяльності створюється тільки задум висловлення і комунікативний намір, саме ж висловлення формується в другій складовій частині діяльності - аналітико-синтетичній.

Аналітико-синтетична частина говоріння як виду діяльності включає весь операційний механізм так званого «внутрішнього оформлення» висловлення, у який входять розумові дії по актуалізації вербальних засобів, граматичному структуруванню фраз і їхньої трансформації. Сама аналітико-синтетична частина вже по своїй сутності носить явно виражений зовнішній характер і реалізується в артикуляції. Артикуляція являє собою послідовність цілеспрямованих, доцільних, структурованих, довільно керованих за методом виробництва звуків та дій артикуляційного апарата.

Наступною, однією з основних характеристик діяльності є, як відомо, її предмет. Говоріння також має свій, хоча й ідеальний, предмет – думку або відображення зв'язків і відносин предметів і явищ реального світу. На цей предмет спрямована потреба, що визиває говоріння, і саме в ньому об'єктивується мета говоріння. Результатом говоріння є відповідна дія учасника спілкування, що виражається в реакціях, діях, поведженні слухаючих.

Література:

1. Анциферова Л.І. Принцип зв'язку психіки і діяльності та методологія психології // Методологічні та теоретичні проблеми психології. – К.: Просвіта – №3. 2005. С.43-76.
2. Артемов В.А. Восприятие и понимание речи // Ученые записки 1 МГПИИЯ. – М. : Изд-во МГПИИЯ – т.VIII. 1999. С.187.
3. Біляєв Б.В. Психологія навчання іноземних мов / Б.В. Біляєв – К.: Вища школа, 2001. – 34 с.
4. Леонт'єв А.О. Мова, мовлення і мовленнєва діяльність / А.О. Леонт'єв – К.: Просвіта, 2003. – 98 с.
5. Леонт'єв А.О. Слово в мовленнєвій діяльності / А.О. Леонт'єв – К.: Просвіта, 2000. – 165 с.

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ МІЖКУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСВІТНІХ МІГРАНТІВ

Борисова А.О.

*завідувач кафедри іноземних мов
Харківського державного
університету харчування та торгівлі*

Білик О.М.

доцент кафедри мистецтвознавства,

Обрання професії є одним з найважливіших рішень, яке приймає молода людина на життєвому шляху, коли починає своє особистісне та професійне становлення, закладаючи фундаментальне підґрунтя для подальшої реалізації себе як особистості та конкурентоспроможного фахівця. Стрімке розширення глобалізаційних процесів проявляється через збільшення кількості молодих людей, які задля отримання вищої освіти від'їжджають до іншої країни на достатньо тривалий термін. Інтернаціоналізація вищої освіти сприяє продуктивній інтеграції представників різних культурних, етнічних, релігійних та інших груп населення, уможлиблює розширення світогляду молоді, отримання нею важливого соціального та професійного досвіду. Утім, академічна міграція породжує також низку соціально-психологічних проблем, пов'язаних із труднощами міжкультурної адаптації особистості у країні навчання. Навіть за найсприятливіших умов іноземні студенти стикаються з проблемами, що викликані розбіжностями різних культур. Саме тому успішність міжкультурної адаптації іноземних студентів актуалізується в сучасному освітньому процесі.

Дослідження адаптації іноземних студентів починається у другій половині ХХ століття в працях таких науковців, як Дж. Беннет, Дж. Беррі, Х. Браун, Р. Левін, К. Оберг, А. Фернхем та ін. Подальші наукові розвідки щодо адаптації іноземних студентів у вищих навчальних закладах пов'язані із дослідженнями таких науковців, як Г. Алєєва, М. Вітковська, Дін Сінь, І. Зозуля, Т. Кіяшук, Д. Порох, Сін Чжефу, О. Суригін, Н. Філімонова, Ху Жунсі, І. Ширяєва, Т. Язвінська та ін.

Освітні мігранти змушені проходити міжкультурну адаптацію, яка відбувається внаслідок виникнення міжетнічних контактів, взаємодії з новою культурою. За умов успішного завершення цього процесу «людина досягає відповідності (сумісності) з новим культурним середовищем, приймаючи його традиції як свої власні та діючи у відповідності до них» [2, с. 326]. Зовні успішність міжкультурної адаптації проявляється через активну конструктивну участь людини в соціальному та культурному житті нового для нього соціуму, повноправну взаємодію з його представниками. Провідну роль щодо продуктивності міжкультурної адаптації освітніх мігрантів до умов інокультурного освітнього середовища відіграє володіння мовою навчання, оскільки від цього залежить, у першу чергу, успішність їхньої освітньої діяльності, підвищення якості професійної підготовки. Необхідно, щоб іноземний студент мав змогу усвідомлювати себе в ролі полікультурного суб'єкта у професійній сфері; буди здатним оцінювати рівень своєї мовної та мовленнєвої компетенції для реалізації комунікативного наміру з метою отримання нових професійних знань; мати схильність до пошуку

компромисів у розв'язанні проблемних питань у сфері професійних інтересів.

Сучасна концепція мовної підготовки взагалі, та освітніх мігрантів зокрема, зорієнтована на особистісний підхід до кожного студента з метою формування лінгвістичної компетенції, яка складається зі знання мовного матеріалу та мовленнєвих навичок володіння цим матеріалом для подальшої реалізації отриманих знань в практичній діяльності. На нашу думку, процес мовної підготовки іноземних студентів буде значно ефективнішим, якщо до навчальної діяльності з формування лінгвістичних компетенцій залучати сучасні технології інформаційного характеру у комбінації з інтерактивними методами навчання, серед яких особливою популярністю користуються навчальні відеоматеріалами етнокультурного змісту. Відеоматеріали мають значні дидактичні можливості в навчанні іноземної мови освітніх мігрантів. Вони дають можливість подавати усне мовлення в усіх його формах разом з динамічним зображенням у різних життєвих ситуаціях, в яких це мовлення реалізується. Навчальні відеоматеріали як складова сучасних інформаційних освітніх технологій, мають значний потенціал щодо успішності процесу міжкультурної адаптації іноземних студентів. Використання навчальних відеофільмів, які містять інформацію щодо етнографічної культури українців, може не тільки сприяти адаптаційним процесам іноземних студентів, але й мати значний позитивний вплив на підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців для зарубіжних країн. Поєднання формальних методів навчання (робота в аудиторії, засвоєння теоретичного матеріалу) з неформальними (застосування для обговорення переглянутого відеоматеріалу соціальних мереж, чатів, спілкування у режимі інтернет-конференцій тощо) детермінує інтенсивність освітнього процесу.

Факти української історії та культури, включені до системи знань іноземного студента дозволять йому «використовувати їх у ситуаціях спілкування, діяти відповідно до нових знань» [1, с.173], а використання сучасних інформаційних технологій у поєднанні з інтерактивними методами навчання дозволять створити сприятливі умови для інтенсифікації навчального процесу, що в свою чергу, сприяє адаптаційним процесам освітніх мігрантів у країні навчання.

Література:

1. Білик О. М. Етнографічні навчальні відеофільми як засіб соціокультурної адаптації іноземних студентів / О. М. Білик, А. О. Борисова, Т. П. Ульянова. / Актуальні питання організації навчання іноземних студентів у європейському освітньому просторі : Міжнародна науково-методична конференція 13 – 14 травня 2014 р. – Тернопіль : Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2014. – С. 171–174.

2. Семенчук Ю. О. Формування англomовної лексичної компетенції у студентів економічних спеціальностей засобами

інтерактивного навчання: дис. ... канд. пед. наук:13.00.02 – теорія і методика навчання / Ю. О. Семенчук – Київ : КНЛУ, 2007. – 280 с.

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО НАПИСАННЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Борисова А.О.

*доцент, зав. кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі*

Колесник А.О.

*доцент кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі*

Мануєнкова О.О.

*доцент кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі*

Наукова стаття являє собою короткий, але достатній для розуміння звіт про проведене дослідження і визначення його значення для розвитку даної галузі науки. У ньому повинна міститися достатня кількість інформації і посилань на її джерела, щоб колеги самі змогли оцінити і перевірити результати роботи.

Головна мета наукової статті – ознайомлення наукового співтовариства з результатами дослідження автора, а також визначення його пріоритету в обраній сфері науки.

Наукова стаття має чітку структуру і, як правило, складається з наступних частин: назва (заголовок), анотація, ключові слова, вступ, огляд літератури, основна частина (методологія, результати), висновки і подальші перспективи дослідження, список літератури.

У статті слід чітко і стисло викласти сучасний стан питання, мету і методику дослідження, результати і обговорення отриманих даних. Це можуть бути результати власних експериментальних досліджень, узагальнення виробничого досвіду, а також аналітичний огляд інформації в даній галузі.

В роботі, яка присвячена експериментальним (практичним) дослідженням, необхідно описати методику експериментів, оцінити точність і відтворюваність отриманих результатів. Бажано, щоб результати роботи були представлені в наочній формі: у вигляді таблиць, графіків, діаграм.

Під час написання статті слід дотримуватися правил побудови наукової публікації і вимог наукового стилю мови. Це забезпечує однозначне сприйняття і оцінку даних читачами.

Основні ознаки наукового стилю – об’єктивність, логічність, точність. Для дотримання вимог об’єктивності наукової мови не можна допускати використання в науковій статті емоційних висловлювань та особистих оцінок. Логічність передбачає жорсткий смисловий зв’язок на всіх рівнях тексту: інформаційних блоків, висловлювань, слів у реченні. Вимоги дотримання смислової точності і логічності необхідно виконувати під час побудови абзацу. Зокрема, речення, яке його відкриває, має бути тематичним, тобто містити питання або короткий вступ до викладу даних. У наступних реченнях абзацу викладається конкретна інформація – дані, ідеї, докази. Завершується абзац узагальненням сказаного – реченням, яке містить висновок. Важливою умовою розуміння прочитаного є простота викладення.

Необхідність дотримуватися вимоги точності виявляється в тому, що значне місце в науковому тексті займають терміни. Однозначність тверджень досягається їх правильним вживанням. Для цього автору потрібно дотримуватися певних правил:

- використовувати загальноживані, ясні і недвозначні терміни;
- під час введення нового, маловживаного терміну обов’язково пояснити його значення;
- не вживати поняття, що має два значення, не вказавши, в якому з них воно буде застосовано;
- не застосовувати одного слова в двох значеннях і різних слів в одному значенні;
- не зловживати іншомовними термінами, якщо в українській мові існують їх еквіваленти.

Сьогодні 83% всіх наукових робіт публікуються англійською мовою. Здатність говорити, читати, думати англійською мовою стає світовою науковою спільнотою звичайним базовим умінням. Публікація наукової статті в міжнародному науковому журналі є підтвердженням високого наукового статусу учасника та забезпечує оперативне інформування світової спільноти про наукові досягнення.

ФОРМУВАННЯ ФРАНКОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ МІЖНОРОДНОГО ТУРИЗМУ

Валентон І. В.

викладач

Косівського інституту

прикладного та декоративного мистецтва

Львівської Національної академії мистецтв

Провідним засобом мотивації навчальної діяльності в межах формування франкомовної професійно орієнтованої читацької компетентності (ФПОЧК) у майбутніх працівників туристичної сфери є те,

що активність у засвоєнні інформації другою іноземною мовою (ІМ) після першої відбувається на основі мультимедійних автентичних матеріалів з фаху. При цьому важливо враховувати індивідуальність студентів немовного вищого навчального закладу (ВНЗ), співвідносити їхні мовні дії другою ІМ з їхніми думками, почуттями, майбутніми фаховими інтересами. Адже, майбутнім працівникам сфери міжнародного туризму сприймати другу ІМ після першої тільки на слух вкрай важко: в міру накопичення лексичних одиниць з фаху ці студенти потребують автентичної мультимедійної зорової опори [2: 48 – 5; 4: 104].

Відтак, **актуальності** набуває формування ФПОЧК у студентів другого року навчання немовного ВНЗ в межах вибіркового читання для подальшої реалізації процесу пізнання науково-технічної літератури з фаху, її жанрово-стилістичних, лексичних та граматичних особливостей.

Проблема навчання вибіркового читання в межах формування ФПОЧК іншомовної літератури з фаху розглядалася у різних аспектах такими вченими як Н. Д. Гальскова, З. І. Кличнікова, М. В. Ляховицький, Л. А. Онуфрієва, М. Х. Данкен та інші.

Проте, не зважаючи на наявність значної кількості наукових розвідок присвячених цьому питанню, у вітчизняних дослідженнях все ще існують проблемні аспекти.

Ми як і Н. Д. Гальскова вважаємо, що для того, щоб розуміти автентичні тексти з фаху другою ІМ майбутнім працівникам сфери туризму слід засвоїти відповідний алгоритм у роботі з цими текстами [1].

1) Читати текст другою ІМ, не означає перекладати кожне слово: для розуміння будь-якого тексту з фаху важливу роль відіграє життєвий професійно орієнтований досвід, що вже розпочав своє формування ще на першому році навчання студента в немовному ВНЗ. 2) Для того щоб розуміти текст з фаху другою ІМ, вміти спрогнозувати, про що йтиме мова в цьому тексті, необхідно звернутися за допомогою до мультимедійної пори: заголовку, малюнків, схем, таблиць, супроводжуючих цей текст та безпосередньо до його структури. 3) При вибіркового читанні тексту з фаху слід спиратися в першу чергу на знайомі у ньому слова та вирази вже з першої ІМ й спробувати прогнозувати зміст тексту з фаху.

Формування ФПОЧК в межах вибіркового читання є одним з провідних видів комунікативно-пізнавальної діяльності, яка спрямована на вилучення інформації з письмового тексту за фахом другою ІМ з опорою на першу ІМ.

Оскільки, процес реалізації вибіркового читання здійснюється засобом письмового фіксованого тексту з мультимедійною опорою, це дає можливість майбутнім працівникам сфери міжнародного туризму повернутися до нього (до тексту) при нерозумінні – дозволяє більше уваги приділити розкриттю основного фахового змісту. Ми вважаємо, що рецептивний характер цього виду мовленнєвої діяльності зумовлює

зростання ступеня доступності й легкості у порівнянні, наприклад, з говорінням.

Відтак, ми розглядаємо процес формування ФПОЧК в межах вибіркового читання як провідну мету і як засіб навчання другої ІМ після першої.

Навчання природної, живої другої ІМ можливе лише за умови використання мультимедійних матеріалів, взятих з життя носіїв мови або складених з урахуванням особливостей їхньої культури та менталітету відповідно до прийнятих мовних норм. Методично автентичний текст являє собою природне мовний твір, створений у методичних цілях.

Перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо у формуванні розгорнутого алгоритму такого навчання.

Література:

1. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам : пособие для учителя / Н. Д. Гальскова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : АРКТИ, 2003. – 192 с.

2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Є. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.

3. Ken Methold, Heather Jones. 21st Century. Reading Comprehension. Book 2. A Graded Comprehension Course / K. Methold, H. Jones. – 2001. – 96р.

4. Grabe W, Stoller F. L. Reading for Academic Purposes: Guideline for the ESL\EFL Teacher\ William Grabe, Fredriccka L. Stoller Reading for Academic Purposes: Guideline for the ESL\EFL Teacher\ Teaching English as a Second or Foreign Language. Boston: Heinle & Heinle, 2001. – P. 187 – 202.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Власенко Л.В.

*старший викладач кафедри
ділової іноземної мови та міжнародної комунікації
Національного університету харчових технологій*

З розвитком суспільства з'являється і зацікавлення у вивченні іноземної мови, відбуваються пошуки нових методів навчання.

Процес навчання іноземних мов повинен виключати мало усвідомлену активність студентів на рівні мовної поведінки й розвивати здатність здійснювати комунікативну діяльність самостійно на творчому рівні. Така здатність відрізняє лише особистість вільну, розкріпачену, що вміє діяти від себе особисто, тобто таку, що може реалізувати свої особисті комунікативно-пізнавальні потреби. Такі, наприклад, як здатність слухати, розуміти, розмовляти.

Встановлено, що розвивати свої комунікативно-пізнавальні потреби студент може двома способами. Перший пов'язаний з використанням прийомів, що стимулюють ситуацію реального мовного спілкування (розігрування діалогів-зразків, ділові ігри і т.д.). Другий спосіб - побудова в навчальному процесі «запропонованих обставин» таким чином, щоб студент реально знаходився в ситуації, коли йому доводиться діяти так чи інакше.

Розглядаючи мову як засіб людської комунікації, як складову частину багатоаспектної соціальної взаємодії, представники "міжмовної" гіпотези вважають, що в процесі оволодіння іноземною мовою студент будує свої власні індивідуальні гіпотези щодо засвоєваних елементів мови. Він усвідомлює наявність чи відсутність у своєму мовному досвіді з іноземної мови адекватних для спілкування засобів і самостійно приймає рішення щодо вибору стратегії, щоб відбувся акт спілкування з носіями мови, яка вивчається.

Оскільки термін «метод» має різне тлумачення, класифікація методів навчання викликає певні труднощі, тому що в основі їх назв лежать найрізноманітніші ознаки. В залежності від того, який аспект мови переважає у навчанні, метод має назву граматичного чи лексичного. Згідно з тією роллю, яку відіграють рідна мова та переклад у процесі навчання іноземних мов, методи діляться на перекладні та безперекладні (прямі). Назва методу може бути зумовлена видом мовленнєвої діяльності, що складає мету навчання, у зв'язку з чим розрізняють усний метод та метод навчання читання. Отже, метою навчання іноземної мови у ВНЗ є оволодіння комунікативними компетенціями, що дозволять реалізувати знання студентів, навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань в реальних життєвих ситуаціях. Тому, у навчанні іноземної мови використовують три напрями (Л.В. Щерба): – оволодіння мовою, тобто системою мови, яка використовується як засіб спілкування; – опанування мовленнєвою діяльністю, тобто процесу комунікації; – навчання продуктам мовлення, тобто опанування мовлення тексту, твору, що формується за допомогою мовних засобів [2, с. 75].

Таким чином, вивчивши всі вище наведені підходи і характеристики у формуванні іншомовної комунікативної компетенції, О.А. Ізмайлова вважає за необхідне враховувати: – мовну (лінгвістичну) компетенцію, в якій система знань, умінь і навичок здійснює іншомовну комунікацію в типових ситуаціях навчальної, трудової та культурної сфер спілкування, читати і розуміти тексти з різним ступенем розуміння змісту; – соціокультурну компетенцію, яка включає фонові знання (сукупність відомостей про соціокультурні особливості народу, мова якого вивчається, та про стандарти комунікативної поведінки) прийняті в цій культурній спільноті; мовний і мовленнєвий матеріал, необхідний для розкриття соціокультурної інформації, реалії, вільні та сталі словосполучення, форми мовленнєвого етикету; навички та вміння оперування фоновими знаннями

та мовним і мовленнєвим матеріалом соціокультурного плану; – професійну компетенцію, яка передбачає навички та вміння знаходження і оперування іншомовною професійною інформацією, знання фахової термінологічної лексики, вміння читати і виділяти основне зі спеціалізованих текстів. [3, с. 70].

Зміст навчання, його організація відповідно до даної гіпотези сприятимуть стимулюванню студента до вільного і творчого прояву своєї мовної активності. Навчити творчо користуватися мовою можна тільки в ході активного спілкування (взаємодії) всіх суб'єктів навчального процесу, тому на заняттях повинні переважати способи навчання, спрямовані не тільки на засвоєння системи мови. Таким чином, розглянуто декілька методів навчання іноземних мов: методу активізації резервних можливостей, особистісно-діяльнісного методу, особистісно орієнтованого навчання, лінгводидактичної моделі «міжмовної компетенції», які розглядаються нами у світлі сучасної моделі навчання іншомовного спілкування, і дають підстави стверджувати, що тільки багатоаспектна комунікативна взаємодія викладача і студентів створює найкращі умови для навчання іноземної мови та формування особистості кожного студента.

Література:

1. Щерба Л.В. Языковая система и речевая деятельность / Щерба Л.В. – Л.: Наука, 1974. – 428 с.
2. Ізмайлова О. А. Формування іншомовної комунікативної компетенції як структурного компоненту комунікативної культури студентів мовних ВНЗ / О. А. Ізмайлова // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти. –ХНУ. - 2010. – № 17. – С. 66 –72.

ЕФЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Вороніна Г.Р.

*викладач кафедри англійської мови
технічного спрямування №2
НТУУ «КПІ»*

У процесі стрімкого розвитку інформаційних технологій традиційна система освіти України потребує значного оновлення відповідно до новітніх європейських стандартів. Вищі навчальні заклади на етапі реорганізації процесу навчання, орієнтуючись на особистість студента, його здібності та потреби. Саме тому протягом останніх десятиріч широкого використання набуває нова форма навчання – дистанційна. Дистанційне навчання сприяє доступності отримання освіти або кваліфікації, що надає можливість підвищити конкурентоспроможність на

ринку праці, а коректна організація такої форми навчання дозволяє говорити про збереження якості освіти.

Доцільність використання комп'ютерних технологій у процесі вивчення іноземної мови підтверджують наукові роботи О. Н. Антипиної, Р. П. Бужикова, В. О. Кравець, В. М. Кухаренка, А. В. Хуторського. Оскільки володіння іноземною мовою є невід'ємною складовою успішної кар'єри фахівця в будь-якій галузі, особливої уваги набуває процес вивчення іноземної мови професійного спрямування. Методологічні основи опанування фахової термінології вивчали такі науковці, як О. О. Баловнєва, Т. І. Панько, Т. О. Пахомова, О. В. Столярська та інші.

Кожний етап розвитку людства характеризується появою нових понять, які миттєво знаходять своє термінологічне відображення у мові. Процес утворення термінів є стрімким і безперервним, саме тому вивчення іноземної мови професійного спрямування у великій мірі сконцентроване на опануванні основ фахового перекладу. Студент вищого технічного навчального закладу вивчає як вузькоспеціалізовану лексику, так і як загальнотехнічну термінологію, а викладач у свою чергу залишається у постійному пошуку найбільш ефективних навчальних технологій. На думку вчених, застосування комп'ютера є невід'ємною частиною процесу опанування іноземної мови професійного спрямування, оскільки дозволяє полегшити роботу з величезними обсягами фахової інформації та прискорити темпи й ефективність засвоєння. Саме це дозволить перевести навчальний процес на якісно новий рівень.

Робота над фаховою лексикою розпочинається з ознайомлення з основними характеристиками та особливостями термінів, що за сферою вживання поділяються на загальнонаукові або загальнотехнічні, галузеві та вузькоспеціалізовані. Наступним етапом є вивчення особливостей перекладу термінів, кількість яких не є сталою одиницею через постійний прогрес у різних сферах науки та техніки. Детальне вивчення електронних словників та довідників дозволяє не тільки узагальнити найбільш поширені способи перекладу термінів, але й ознайомитися з описовими засобами, що вирішують питання відображення у мові новоутвореного поняття.

Інтерактивні комп'ютерні технології полегшують опанування професійно орієнтованої іноземної мови, оскільки активізують критичне мислення студентів та підвищують мотивацію до навчання. Вивчення фахової лексики за допомогою комп'ютера стає різноманітним та цікавим, а вдосконалення навичок перекладу термінів стає ключовим при виконання тренувальних вправ. Такі практичні завдання сприяють не лише розумінню, але й запам'ятовуванню великої кількості термінів.

Питання обмеженої кількості практичних занять з іноземної мови професійного спрямування на технічних факультетах ефективно вирішується за допомогою мультимедійних дистанційних курсів, що дозволяють студентам не лише самостійно вдосконалювати навички

фахового перекладу, але й постійно підвищувати якість процесу навчання. Саме тому окремої уваги заслуговує спеціалізоване програмне забезпечення Moodle. Створюючи свій курс у даній платформі, викладач поєднує різноманітні активні елементи, що допомагають комбінувати завдання, спрямовані на оволодіння фахового термінологічного словника. Студенти в свою чергу не лише виконують тренувальні вправи, але й контролюють правильність їх виконання.

Отже, сучасні комп'ютерні технології стають надійною підтримкою викладача у процесі викладання іноземної мови професійного спрямування.

Література:

1. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу / Ю. А. Зацний. – Львів: ПАІС, 2007. – 228 с.
2. Кравець В. О. Інформаційний освітній простір України для безперервної освіти / В. О. Кравець, В. М. Кухаренко // *Telematics & Life-Long Learning. International Workshop.* – Kyiv, 2001. – С.116-126
3. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс: Навчальний посібник. 3-тє вид. / В. М. Кухаренко, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко. – Харків: НТУ «ХПІ», «Торсінг», 2002.– 320с.
4. Харченко С. В. Науково-технічна термінологія: навч. посібник / С. В. Харченко. – К.: НАУ-друк, 2009. – 111 с.
5. Bush M. *Technology-Enhanced Language Learning* / Michael D. Bush. – Chicago: National Textbook Company, 1997. – 384p.

СУЧАСНА БІЗНЕС-ОСВІТА В УКРАЇНІ: ФАКТОРИ РОЗВИТКУ

Галинська О. М.

*доцент кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації
Національного університету
харчових технологій*

Бізнес-освіта є відносно новим явищем на вітчизняному ринку освітніх послуг. Потреба в оновленні власних знань і підвищенні кваліфікації існувала і за радянських часів, коли такі послуги надавали інститути підвищення кваліфікації. Вони забезпечували функціонування системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для управління державними підприємствами та установами. З розпадом радянської системи більшість випускників інститутів підвищення кваліфікації виявилися неспроможними вирішувати проблеми розвитку підприємств в умовах руйнування сталих економічних зв'язків,

гіперінфляції, мінливого банківського та податкового середовища [1, с. 167].

Досвід економічно розвинутих країн світу свідчить, що більша частка їхнього багатства та розвиток економіки визначаються внеском високоосвіченого та мобільного населення. Тому для забезпечення динаміки соціально-економічного розвитку цих країн інвестиціям у національні системи освіти приділяється належна увага [2]. Досвід цих країн також вказує на те, що освіта з підприємництва та менеджменту є одним з найважливіших факторів успішного завершення періоду трансформації до ринкової економіки. Як вважає дослідниця, «додаючи впевненості людям у здатності творити та змінювати світ, освіта підвищує можливості населення для досягнення своїх цілей. Відтак стає важливим, щоб Україна зосередила свою увагу на освіті з менеджменту та підприємництва, оскільки вона сприяє стабільному, ефективному економічному зростанню і зміцненню конкурентоспроможності на міжнародних ринках» [2].

Бізнес-освіта – один із секторів освітньої галузі, що динамічно зростають. Постійне зростання потреб в оновленні знань і підвищення вимог до їх якості в умовах глобалізації освітнього простору вимагають відповідних пропозицій на ринку. Проте бізнес менше цікавлять теоретичні знання, натомість інтерес становлять конкретні результати, а саме вміння використовувати свої знання на практиці: швидко аналізувати інформацію, приймати рішення в умовах невизначеності.

Аналіз існуючих сьогодні тенденцій і перспектив бізнес-освіти вимагає врахування факторів, що впливають на її розвиток. Услід за науковцями, які розглядали це питання, можна виділити такі основні фактори, які мають певний вплив на бізнес-освіту, а саме: економічний, соціально-демографічний і власне освітній [3, с. 125].

Аналізуючи економічні фактори, доцільно зазначити, що бізнес-освіта безумовно залежить від рівня соціально-економічного розвитку як світу, так і певної країни. Вона здійснює підготовку керівників, які відіграють ключову роль у господарських процесах. Крім того, як вважають дослідники, економічний розвиток вимагає нових управлінців, і в залежності від економічної ситуації змінюється попит на освітні послуги; сприятлива економічна кон'юнктура зазвичай позитивно впливає на розвиток бізнес-освіти [3, с. 125].

Низка важливих соціально-демографічних тенденцій впливає на сучасні процеси розвитку світового ринку бізнес-освіти. Так, наприклад, випускники МВА стають все більш затребуваними в глобальному масштабі. Однак, попит на фахівців з дипломом МВА не однорідний; підвищений попит на фахівців спостерігається в країнах з високими темпами розвитку економіки [3, с. 125]. До того ж, диференціація попиту зростає. І однією з основних тенденцій на ринку МВА є глобалізація бізнес-освіти та диплому.

У напрямі розвитку вищої освіти та бізнес-освіти остання є проміжною ланкою, що пов'язує освітню сферу та практичну діяльність. Вища освіта постачає школам бізнесу потенційних абітурієнтів, а бізнес виступає «споживачем» випускників бізнес-шкіл. На думку дослідників, чим більше випускників університетів, тим більша кадрова база для бізнес-освіти і, відповідно, більший попит на її послуги [3, с. 126].

Фахівці в галузі бізнес-освіти радять навчатися з випередженням. Знання потрібно отримувати сьогодні, а завтра їх застосовувати на практиці.

Література:

1. Красовська О.Ю. Сучасні моделі реалізації бізнес-освіти в умовах глобалізації світового освітнього простору / О.Ю. Красовська // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму, 2012. – № 1 (5). Том 2. – С. 167–171.

2. Опацька С. В. Розвиток бізнес-освіти в Україні в умовах трансформації економіки / Софія Володимирівна Опацька : дис... канд. екон. наук: 08.09.01 / НАН України; Ін-т регіональних досліджень. – Л., 2002. – 197 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/26595.html>

3. Шклярук К. Бізнес-освіта: виклики часу і фактори розвитку / К. Шклярук, А. Бідюк // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2014. – № 2. – С. 120–128. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2014/02/11.pdf>

РОЛЬ ГРИ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

О.В. Кияшко

старший викладач кафедри

ділової іноземної мови та міжнародної комунікації

Національний університет харчових технологій

Розвиток науки та освіти в Україні є дуже суперечливим. Ми намагаємось змінювати те, що в нас є. Слідкуємо за та наслідуюмо досвід інших, очікуючи на гарний результат. Міжнародні практики дають нам, освітянам, багато матеріалів для роздумів та ідей для їх використання.

Вивчення іноземної мови є не забаганкою, а нагальною потребою сьогодення. Але вивчення означає не просто вміння виконувати вправи та завдання, але й володіння мовою на рівні досвідченого користувача. І ось тут постає важливе питання – де набувати досвід? Адже не у всіх є час та можливість, отримавши теоретичні знання, відвідувати країни, мову яких люди вивчали.

Викладачі завжди намагаються зробити заняття не тільки цікавими, але й корисними. Гра, або елемент гри на занятті, допомагає розширити

рамки заняття. Важко переоцінити роль гри як для викладачів, так і для тих, хто вивчає мову [2].

Гра виконує багато функцій [1]. Деякі з них:

- мотиваційна – спонукає до навчання та заохочує;
- навчальна – матеріал засвоюється легше та швидше;
- виховна – несе в собі мораль навантаження та інші.

Гра є важливим елементом навчання не тільки дітей, але й дорослих (студентів). Створення умов близьких до справжніх життєвих або робочих ситуацій є тією необхідною складовою, яку можна отримати завдяки грі.

Ігри бувають різн і- лексичні, фонетичні, граматичні або на розвиток певних навичок. [3]

Література:

1. Врублевська Л.В. Методичні розробки «Ігри на уроках англійської мови» // Англійська мова і література. – 2009. – №19-21. – с. 63 – 64
2. Гис В.Й. Методика проведення гри як засобу активної пізнавальної діяльності // Англійська мова і література. – 2010. – №6. – с. 7 – 10
3. <http://www.kharukzhenka.blox.ua/2012/07/Mij-dosvid-Rol-gri-u-protsezi-vivchennya.html> [Електронний ресурс]

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОЇ ОСВІТИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВНЗ

Ковальчук О. С.

*викладач кафедри іноземних мов
професійного спрямування
Національного університету
харчових технологій*

Глобалізаційні процеси, що охопили всі сторони сучасного життя, висувають високі вимоги до іншомовної підготовки студентів у вищих технічних навчальних закладах. Майбутній фахівець повинен оволодіти іншомовною комунікативною компетентністю, котру розглядають як здатність до реалізації різних видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма та перекладу/медіації) в життєвоважливих для певного віку сферах і ситуаціях спілкування [1, с. 91]. Отже, постала потреба пошуку способів та методів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, котрі б стимулювали автономність, креативність та інтерактивність. Одним з таких ефективних та інноваційних способів є Moodle.

Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) – це система управління навчальним контентом (LCMS – Learning Content Management Systems). За допомогою даної системи можна створювати

електронні навчальні курси і проводити як аудиторне (очне) навчання, так і навчання на відстані (заочне/дистанційне) [2, с. 7]. Система включає різні види інтерактивних завдань і мультимедійних матеріалів, що дозволяють викладачам гнучко керувати самостійною діяльністю студентів і здійснювати контроль та швидкий зворотній зв'язок. Від інших способів поширення цифрового аудіо та відео Moodle відрізняє наявність єдиної бази на сервері навчального закладу, що дозволяє легко переміщати, завантажувати, редагувати, створювати власні продукти. Запорукою успішної та вмотивованої роботи студентів є організація матеріалів таким чином, щоб завдання були різноманітні та цікаві (наявність аудіо- та відеофайлів, текстових матеріалів, подкастів, проєктів, презентацій, анімації, баз даних та інших інтерактивних форм). Розглянемо основні дидактичні функції Moodle на прикладі навчання англійської мови з дисципліни «Ділова іноземна мова» за темою «Where to go?» для студентів третього курсу, спеціальності «Туризм», НУХТ.

Система Moodle орієнтована на студента як суб'єкта навчальної діяльності, його потреби та інтереси в галузі вивчення і використання іноземної мови. Moodle створює умови для поступового покладання відповідальності за навчальну діяльність на самих студентів. Роль викладача полягає в тому, що він постійно стежить за роботою студентів, спрямовує, передбачає неправильні дії, показує прийоми якнайшвидшого виконання роботи, дає додаткові роз'яснення і вказівки, привчає до постійного самоконтролю. Мова йде не про поступове ослаблення керівництва з боку викладача, а про наростання внутрішнього саморегулювання і стимулювання студентами власної діяльності.

Наприклад, за допомогою функції «доступно» і «останній термін здачі», якими забезпечені всі письмові роботи в Moodle, можна керувати і спрямовувати діяльність студентів. Це привчає їх здавати письмові завдання вчасно, так як пізніше певної дати, встановленої викладачем, роботи неможливо буде завантажити в систему. Поступово студенти звикають до такого режиму роботи, вчать планувати свій час, розподіляти види діяльності.

Іншою перевагою системи Moodle є створення умов для активної роботи студентів. Як відомо, інтерактивність передбачає взаємодію будь-яких суб'єктів один з одним з використанням доступних їм засобів і методів. Важливо організувати активну участь викладача і студентів протягом усього періоду курсу за допомогою обміну питаннями і відповідями, контролю над виконанням вправ тощо. Інтерактивність в Moodle реалізовується за допомогою блогів, чатів та форумів. Студенти можуть спілкуватися з викладачем, один з одним, а також синхронно в чаті або асинхронно. Наприклад, зазначений курс за темою «Where to go?» має форум, де будь-який учасник може розмістити повідомлення, корисні посилання чи просто почати обговорення цікавої проблеми. Викладач може стимулювати висловлювання студентів за допомогою питання: What

famous tourist attractions have you been to? What tourist destination would you like to visit?

Слід зазначити, що за допомогою Moodle можна швидко обмінюватися інформацією, ідеями та оперативно подавати їх в різному вигляді (візуально, графічно, в текстовій формі, аудіо- та відеофайли тощо). Для студентів надзвичайно важливо отримати від викладача зворотний зв'язок у вигляді оцінки, коментаря, щоб побачити і відчувти прогрес у засвоєнні матеріалу.

Для формування компетентності у читанні та аудіюванні в мережевому курсі розроблено різні вправи. Наведемо приклад завдань, спрямованих на вдосконалення навичок аудіювання: «Listen to a manager calling a client with a proposal. Complete the notes below». Під час прослуховування запису студенти навчаються робити короткі замітки, відокремлювати основну інформацію від другорядної, фіксувати дані у вигляді таблиці, куди вони вносять дані щодо тривалості туру, розміщення, послуги, погодних умов тощо.

Для формування компетентності в аудіюванні викладач пропонує наступне завдання: Read about three places. Complete the texts with the place names in the box. Студенти працюють над основним змістом тексту, потім вони виконують завдання на перевірку розуміння.

Отже, використання Moodle на заняттях з іноземної мови дозволяє вирішувати не тільки загально дидактичні завдання, але і методичні, пов'язані з розвитком іншомовної комунікативної компетентності, насамперед у читанні та аудіюванні.

Література:

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних та лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальною ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.

2. Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: Методичний посібник / Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук // За ред. Ю. В. Триуса. — Черкаси. — 220 с.

ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Кохан О.М.

старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування

Національного університету харчових технологій

Поглиблення міжнародних зв'язків України, інтеграція країни до загальноєвропейських структур, що має на меті створення єдиної системи Європейської вищої освіти, глобалізація суспільства - все це сприяє зростанню ролі англійської мови, посилює мотивацію людей, що

бажають її вивчити, як основний засіб міжнародного спілкування та наукових досліджень. Попит на знання іноземної мови стимулює пошук нових, більш ефективних способів та методів навчання та висуває нові вимоги до викладання англійської мови, рівня практичного володіння студентами навичками усного та писемного мовлення.

Формування комунікативної компетенції є основною і провідною метою навчання іноземної мови. Зазвичай студенти, маючи достатні лексичні та граматичні знання і вміння, не здатні точно зрозуміти свого співрозмовника, в результаті чого порушується спілкування між людьми. Причина полягає у тому, що в процесі вивчення іноземної мови недостатня увага приділяється сприйняттю мови на слух. Саме моделювання мовленнєвого спілкування може допомогти виконати це завдання. Але процес спілкування складається не лише з мовлення, а й з аудіювання, тобто такого виду мовленнєвої діяльності, під час якого людина одночасно сприймає усне мовлення й аналізує його (здійснює смислову обробку інформації). Використання на занятті аудіо- та відеоматеріалів сприятиме вирішенню проблеми.

Питанням використання аудіо та відео технологій у навчальному процесі займалися у своїх наукових дослідженнях Тернопольський О.Б., Зубченко О., Николаєва С.Ю. та інші. Рожкова Ф.М. відмічає, що сприйняття на слух тексту фільму на англійській мові сприяє підготовці учнів до розуміння мови різних людей.. Щербакова І.А стверджує, що кіно як достатньо інтенсивний зовнішній подразник визиває продуктивну умовно-рефлекторну діяльність і є потужним та ефективним засобом, який сприяє більш швидшому та якіснішому набуттю знань та навичок.

Користь від використання відеоматеріалів для комунікативного викладання мови очевидна. З усіх доступних засобів відео метод забезпечує найточніше відображення мови у користуванні, тому що вона вживається конкретними мовцями, тісно пов'язана з певною мовною ситуацією, а її комунікативна мета підсилюється цілим рядом візуальних закодованих немовних характеристик. З точки зору психології відомо, що оптичні (зорові) сигнали перевершують всі інші в отриманні інформації про зовнішній світ. При аудіюванні зоровий аналізатор значно полегшує сприйняття і розуміння мови на слух. Такі зорові опори, як органи мови, жести, міміка і інші підкріплюють слухові відчуття, полегшують внутрішнє промовляння і з'ясування змісту промови. Загально відомим є той факт, що використання відео матеріалів під час практичних занять з іноземної мови сприяє індивідуалізації навчання та підвищує рівень мотивації розвитку мовленнєвої діяльності студентів. Слід зазначити, що застосування такого виду діяльності на занятті – це не тільки використання ще одного джерела інформації, він також сприяє розвитку різних типів психічної діяльності студентів та покращенню уваги і пам'яті, стимулює пізнавальну діяльність. Для отримання кращого результату в процесі формування аудитивних умінь студентів,

дотримуюсь наступних підходів та принципів відбору відеоматеріалів, які будуть використовуватися для аудіювання:

1. вимоги до зйомки: зображення та звук мають бути чіткими та якісними;

2. вимоги до сюжету: повинен прослідковуватися чіткий зв'язок між сюжетом та змістом діалогів у сценах;

3. вимоги до мовлення персонажів: на початковому етапі роботи з відео мовлення повинно прослуховуватися достатньо чітко, без сторонніх та фонових шумів; мовлення повинно бути достатньо чітким та не дуже швидким;

4. вимоги до мови: мова має бути сучасною, відповідати вимогам та нормам літературної мови; необхідна наявність природніх пауз між висловлюваннями; текст не має бути перенавантаженим новими словами, виразами та незнайомими жестами.

При використанні відео методу навчання виділяються чотири основні етапи: підготовка перегляду відео матеріалу; перегляд відео фрагменту; опрацювання побаченого та почутого студентами; аналіз та висновки виконаної роботи. Послідовність проходження етапів є важливою, адже кожен етап переслідує свою мету, що в цілому слугуватиме розвитку продуктивних вмінь в усному або письмовому мовленні.

Отже, можна стверджувати, що учбові відеокурси, документальні і художні фільми розкривають широкі можливості для активної роботи в процесі формування мовних навичок і умінь, роблячи учбовий процес оволодіння іноземною мовою привабливим для студентів на усіх етапах навчання.

Література:

1. Барменкова О.И. Видеозанятия в системе обучения иностранной речи // ИЯШ. – 1999. – №3 – С.20-23.

2. Ильченко Е. Использование видеозаписи на уроках английского языка // Английский язык 2003. – №9. – С.7.

3. Кирсанов А.А. Индивидуализация учебной деятельности как педагогиче-ская проблема. - Казань: КПУ, 2002. – 224 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ ЯК ЗАПОРУКА САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Мірочник В.В.

*викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації*

Національний університет харчових технологій

Для більшості людей вивчення мови є важкою працею. Іноді, для студентів виявляється дуже непросто підтримувати необхідний рівень мотивації, який є необхідним для вже набутого рівня володіння мовою.

Основними труднощами з якими стикаються студенти є: неможливість перенести вивчений граматичний матеріал з підручника у реальне життя, напруга, пов'язана з постійним намаганням уникнути незручних становищ, внаслідок недостатнього рівня лінгвістичною компетенції, спілкування з незнайомими людьми з іншими уподобаннями та культурними реаліями життя іноземною мовою. Ще б хотілося зазначати, про так званий період «застою» у вивченні мови. Він трапляється тоді, коли людина, що вивчає мову вже де-який час, стикається з тим, що, незважаючи на прикладені зусилля, не досягає такого успіху, який вона очікує.

Лінгвісти, що працюють над проблемами у вивченні мови, у своїй більшості схиляються до єдиної думки, що вивчення мови таки є кропіткою працею. Щоб досягти бажаного результату в опануванні іноземної мови треба працювати кожного дня. Більшість людей, що вивчають або хотіли б вивчати мову вважають, що для того, щоб вчити іноземну мову потрібно вкладати чималі кошти. Але, реалії сьогодення доводять інше.

З появою інтернет технологій у нашому столітті, у нас з'явилась можливість не тільки заощаджувати свій час та гроші, але і отримувати необхідні матеріали і послуги просто сидячи біля комп'ютеру. Обираючи безкоштовний інтернет-контекст для вивчення мови, треба брати до уваги, що де-які ресурси не є доцільними для використання на тому чи іншому етапі навчання. Якщо говорити про самостійну роботу студентів над підтриманням належного рівня володіння мовою треба відмітити, що це є пошуково - аналітичний та особистісно-орієнтований процес. Є необхідність випробувати на собі запропоновані методи вивчення мови для того, щоб зрозуміти чи є вони прогресивними та доцільними у використанні.

Стисло оглянемо де-які безкоштовні ресурси для вивчення іноземної мови.

Quizlet.com Безкоштовний сервіс. Є також додаткова платна послуга *Quizlet PLUS* що дозволяє мати більш розширений мультимедійний контент та необмежену кількість груп для спілкування. Після стандартної процедури реєстрації користувач має власний профіль. Для реєстрації потрібно вказати логін, пароль, електронну адресу. Цей сайт стане в нагоді тим, хто хоче розширити свій словниковий запас. Користувачі можуть самостійно обирати запропоновану тематику (медицина, наука, гуманітарні дисципліни), використовувати вже готові добірки слів з підручників або створювати власний словник за обраною тематикою. Для того, щоб ефективно засвоїти мовленнєвий матеріал розробники сайту пропонують використовувати флешкартки (*flashcard mode*). Матеріал з карток швидко відображається на екрані, є можливість перемішувати картки, слухати їх з аудіо. *Learn Mode* наступна опція для роботи зі словами. Цей вид карток пропонує більш розширені можливості: він відображає вірні/невірні відповіді, пропущені відповіді. *Test Mode* вид

карток, що сприяє закріпленню нових слів. Дозволяє вибрати типи питань: вписування відповідей, вибір відповіді, зіставлення, правда / неправда. Створення ігор сприяє автоматизації набутого матеріалу. Scatter-логічна гра на час. Ваші терміни та визначення безладно розкидані по сторінці, і ви повинні перетягувати їх. Space Race-гра, де слова з'являються на екрані у вигляді метеоритів і ви повинні вибрати правильне визначення, перш ніж вони потраплять на іншу сторону. Чим більше часу ви витрачаєте на вашу діяльність, тим швидше плине час. Хотілося б також зазначити, що цей онлайн сервіс має мобільний додаток, що дуже оптимізує процес навчання.

Як відомо, говоріння є найголовнішою навичкою для людей, що вивчають іноземну мову. Саме тому, запорукою успіху у вивченні, як і раніше, є практика і найкращим варіантом в цьому випадку залишається спілкування з носієм мови. Далі оглянемо безкоштовні інтернет ресурси, які можна віднести до групи мовної соціальної мережі. В цих мережах кожний бажаючий може знайти собі друга, виходячи з круга своїх інтересів та уподобань, попрактикуватися в знанні мови.

Mylanguageexchange соціальна мережа, де можна вибрати собі партнера для спілкування з будь-якої країни світу. Потрібно зазначити такі параметри як вік партнера, його рідну мову і сферу інтересів спілкування

Interpals Листування між друзями. Спільнота, що будується за принципом соціальної мережі, але з упором на вивчення мови.

Englishbaby Готові добірки уроків. Тут можна обирати як саме вивчати мову: спілкуватися в режимі отримання повідомлень на форумі або в особистих повідомленнях, розбирати граматику у вигляді цікавих завдань і прослуховувати аудіозаписи.

Отже, підсумовуючи, хотілося б зазначити, що з появою інтернет технологій, вартість навчання більш не є гальмівним фактором для самовдосконалення. Основною рушійною силою у вивченні іноземної мови залишається внутрішня мотивація людини.

Література:

1. [www. https://quizlet.com](https://quizlet.com)
2. <http://www.zhyvo.in.ua/najkrashhi-servisi-dlya-vivchennya-inozemnih-mov.html>

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК АКТИВНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ

Михайлова Н.О.

*старший викладач кафедри іноземних мов
професійного спрямування
Національного університету
харчових технологій*

На сьогоднішній день в умовах глобалізації виробничих відносин та лібералізації ринків капіталу великого значення для майбутніх працівників нашої країни набуває вміння представляти ідеї, концепції і стратегії багатонаціональній аудиторії, використовуючи англійську мову як мову міжнародного спілкування.

Відомо, що більшість випускників вищих навчальних закладів не в змозі самотійно зробити презентацію або провести переговори по телефону з іноземними партнерами, тому що їм бракує практики ділової комунікації, оскільки в процесі навчання зазвичай приділяється недостатньо уваги саме цьому формату спілкування.

Випускник ВНЗ повинен вміти чітко виступати з підготовленими індивідуальними презентаціями для широкого кола тем академічного та професійного спрямування, користуватися мовними засобами зв'язку для поєднання висловлювань у чіткий, логічно об'єднаний дискурс, враховуючи цільову аудиторію і мету висловлювання, користуватись відповідними правилами презентації, коментувати таблиці, графіки і схеми.

У вітчизняній та зарубіжній методиках розглядаються проблеми психологічних і лінгвістичних особливостей презентації як виду професійно спрямованого монологічного мовлення (В.Б. Кашкін 2000, О.Ю. Попова 2005, C. Hatcher 2002), класифікації презентацій (Л. Арредондо 1998, L.C. Vovee 1991), композиційно-мовленнєвих форм презентації (R.V. Adler 1999, J. King 2002), розвитку вмінь невербального спілкування (Г.В. Колшанский 2005, С.В. Соколова 2006 та ін.).

На сучасному етапі розвитку міжкультурної ділової комунікації і методики навчання іноземних мов (ІМ) у спеціальній літературі з'являється термін «ділова презентація», який визначають як жанр ділового дискурсу. Успішна презентація є результатом тривалої підготовки і практики. Презентація – це завжди дослідження, ретельно складене на письмі та представлене аудиторії у виді розгорнутого монологу. Неприйнятним є читання вголос детальної інформації та даних, отриманих після дослідження. Замість цього, необхідно використовувати простіші синтаксичні конструкції у своєму повідомленні, регулярно робити висновки, повертатися до головних пунктів та повторювати основні ідеї різними способами. Так, слухачі мають декілька можливостей зрозуміти повідомлення промовця. Навчання презентації розглядається як навчання жанру ділової англійської презентації, оскільки ніяких інших видів та жанрів презентацій їх майбутня професійна діяльність не потребує. Під сферою ділової активності розуміється професійно-трудова сфера, пов'язана з організацією та розвитком виробництва, а також рекламою, продажем, купівлею товарів та послуг.

Професійно спрямована комунікативна компетенція повинна:

- а) забезпечити випускникові вміння готувати й робити ділові англійської презентації в професійно-трудовій та адміністративно-правовій сфері

спілкування у тих соціально-комунікативних ролях, що з найбільшою ймовірністю потребують надання усної презентації.

З погляду теорії комунікації презентація – це комунікативна подія в діловому спілкуванні, комплекс комунікативних актів, об'єднаних загальним завданням і ситуативними умовами [1]. Виходячи з цього, змодельовали комунікативний процес ділової англійської презентації з позиції теорії комунікації, а також розглянули її лінгвістичні особливості. На основі аналізу текстів презентаційних виступів встановлено, що ділова англійська презентація має трикомпонентну структуру: вступ або початок, основна частина, заключна частина.

Спостереження за навчальним процесом виявило, що характер мовних засобів та структурно-композиційні особливості ділової англійської презентації зумовлюють основні труднощі в оволодінні студентами діловою англійською презентацією, які можна подолати за допомогою певних засобів навчання та відповідного комплексу вправ.

Таким чином підготовка та проведення презентації є дуже складним та тривалим процесом, під час якого студенти не лише тренують свої лінгвістичні вміння, але й розвивають певні практичні професійні навички, а саме, вміння аналізувати, виділяти головне, трансформувати основні ідеї, вміло володіти аудиторією, встановлювати візуальний контакт тощо. Характерними рисами ділових презентацій є: продуманість змісту того, що потрібно представити, тому що висловлена інформація впливає на подальший розвиток подій; цілеспрямованість; інформаційна насиченість; прагнення до переконання співбесідника.

Література:

1. Кашкин В.Б. Введение в теорию коммуникации: Учеб. пособие. Воронеж: Изд-во ВГТУ, 2000. 175 с.
2. Морозов В.П. Невербальная коммуникация в системе речевого общения. Психофизиологические и психоакустические основы. М., ИП РАН, 1998.
3. Тарнопольский О.Б. методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: Навчальний посібник. – К.: Фірма «ІНКОС», 2006. – 248 с.

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНИХ ВНЗ УКРАЇНИ

Муравйова О.М.

*старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі*

Архипова В.О.

*доцент кафедри іноземних мов
Харківського державного університету*

Сьогодні дуже доцільним є питання щодо використання нових методів та технологій в освітній системі. Інноваційна складова – це ті нововведення, які призначені для вирішення проблемних ситуацій з метою забезпечення оптимізації навчального процесу, організації сприятливих умов засвоєння матеріалу і підвищення якості освіти.

Проблемою змішаного інноваційного навчання займаються такі вчені, як А. Андреев, А. Біроуз, О. Чорнобровкіна, Ю. Капустін та багато інших. Вони пишуть про те, що традиційно навчання іноземній мові в неможливому вузі було орієнтоване на читання, розуміння і переклад спеціальних текстів, а також вивчення проблем синтаксису наукового стилю, чого вимагала стандартна освітня програма. Сучасні методи навчання іноземним мовам засновані на комунікативному підході і включають в себе використання різних Інтернет-технологій, які вносять в освітній процес демократичність, відкритість, мобільність.

Переваги змішаного навчання, перш за все, полягають в можливості вибудувувати індивідуальну освітню траєкторію студента разом з викладачем, можливості постійної взаємодії студента з однокурсниками і викладачем, зростаючій відповідальності самого студента за результати навчання [3].

Викладач і студенти працюють разом, тим самим забезпечуючи якість навчання і супроводжуючи навчальний процес незалежним, корисним, ефективним і мотивуючим до розвитку підходом [4].

В даний час освітні технічні можливості розширилися: з'явилися комп'ютерні онлайн-тести, що дозволяють визначити рівень володіння іноземною мовою, різні навчальні програми, можливість онлайн спілкування з носіями мови, доступ до автентичних іншомовних текстів. Функціонування даних систем забезпечується так званими «електронними платформами» (online platforms), за допомогою яких можна створити насичене інформаційне середовище й умови для активного навчання.

Серед інструментів «електронної платформи» необхідних для індивідуальної і групової дослідницької діяльності (наприклад, підготовка тематичних проектів) в області навчання іноземним мовам можна назвати наступні: чат – форма групового спілкування в мережі Інтернет в режимі реального часу; блог – Інтернет-щоденник, основний зміст якого – регулярно додавати записи (пости), що містять текст або зображення; форум – набір розділів для обговорення / обміну думками певних тем у віртуальній формі; Вікі – сайт в Інтернеті, структуру і зміст якого користувачі можуть самостійно змінювати за допомогою інструментів, що надаються самим сайтом.

Технологія змішаного навчання націлена на те, щоб сформувати у студентів уміння самостійно планувати і організовувати свою діяльність, орієнтуючись на кінцевий результат.

Інновації в навчанні іноземних мов пов'язані не тільки з використанням нових методик викладання на базі змішаного навчання, нових способів організації занять на основі модульного навчання, що передбачає розвиток індивідуальних освітніх траєкторій, самостійне навчання з використанням інформаційних технологій, а й методів оцінювання освітнього результату в сучасних умовах. Все більша увага приділяється мовному портфелю або портфолію студента, який являє собою пакет навчальних матеріалів, що містить результат навчальної діяльності з оволодіння іноземною мовою [2].

У зв'язку з цим гостро постає питання про проведення моніторингових досліджень, які дозволять своєчасно виявити труднощі в плануванні, організації, змісті, під час навчального процесу, проблеми адаптації викладачів і студентів до нових умов освітнього середовища і після аналізу ситуації допоможуть прийняти відповідні рішення.

Література:

1. Banados E. A blended-learning pedagogical model for teaching and learning EFL successfully through an online interactive multimedia environment // CALICO Journal. – 2006. – №23 (3). – P. 533-550.
2. Dudeney G., Hockly N. How to... Teach English with Technology. – Harlow: Pearson Education Limited, 2007.
3. Stracke E. A road to understanding: A qualitative study into why learners drop out of a blended language learning (BLL) environment // ReCALL. – 2010. – №19 (1). – P. 57-78.
4. Варенина, Л.П. Эффективность смешанного метода обучения иностранному языку в неязыковом вузе: Педагогика высшей школы [Электронный ресурс]. – 2010. – Режим доступа: <http://mggu-sh.ru/sites/default/files/varenina.pdf>

ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК В НАВЧАННІ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ІНОЗЕМНИЙ МОВІ

Никитенко О.В.

*старший викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації
Національного університету
харчових технологій*

Інтеграція української освіти в світовий освітній простір намітила сьогодні нові орієнтири для підготовки професіоналів: підвищення конкурентоспроможності сучасного фахівця на ринку праці і вільне володіння своєю професією на рівні міжнародних стандартів. У світлі цих

змін в вузах стає важливим як придбання спеціальних знань, так і успішне оволодіння іноземною мовою, при цьому цілі і зміст навчання іншомовного спілкування зорієнтовані на фах. Питання підвищення ефективності професійної компетентності майбутніх фахівців і створення нових технологій навчання стають сьогодні важливою складовою частиною планів модернізації вищої освіти.

Володіння іноземною мовою на рівні, достатньому для професійного спілкування в професійній сфері, є однією з вимог сучасного суспільства до молодих спеціалістів та є обов'язковим компонентом їх професійної підготовки. Передбачається, що спеціаліст буде здатний читати професійні статті іноземною мовою, брати участь в роботі міжнародних конференцій, виступати з доповідями, відповідати на питання, вести дискусії.

Сьогодні найбільш продуктивними і перспективними є професійно-орієнтовані освітні технології, які дозволяють організовувати навчальний процес з урахуванням професійної спеціалізації, а також з орієнтацією на особистість того, хто навчається, його інтереси, схильності і здібності.

Перед викладачами професійно-орієнтованої іноземної мови стоїть важливе завдання-підготувати за короткий термін спеціаліста, який гарно володіє професійною іноземною мовою. Виконати поставлене завдання, а саме: навчити студента говорити, розуміти, отримувати інформацію із оригінальних джерел, можна поєднуючи традиційні та інноваційні методи навчання, спираючись на принципи комунікативного спілкування. Очікується, що випускники вищої школи будуть вміти використовувати набуті знання іноземної мови на практиці для вирішення різноманітних професійних проблем; критично мислити, генерувати нові ідеї; спілкуватися з представниками різних соціальних груп, вміло виходячи з будь-яких конфліктних ситуацій; здійснювати міжнародне співробітництво у сфері професійної комунікації; самостійно працювати над розвитком свого інтелекту, підвищенням загальнокультурного рівня.

Професійно-орієнтовану технологію навчання в системі вищої професійної освіти можна розглядати: як систему психологічних, загальнопедагогічних, дидактичних процедур взаємодії педагогів і студентів з урахуванням їх здібностей і схильностей, спрямовану на реалізацію змісту, методів, форм і засобів навчання, адекватних цілям освіти, майбутньої діяльності і професійно важливих якостей фахівців.

Технології навчання нового покоління сьогодні повинні формувати системне бачення професійної діяльності. Передумовами такого підходу до організації неперервної професійної освіти з упровадженням професійно-орієнтованих технологій є: науково-технічний та соціальний прогрес, що підвищує рівень вимог до загальної та професійної освіти; безперервне зростання кількості нової інформації та швидке застарювання знань, набутих у минулому, що потребує їх оновлення впродовж життя; збереження наукомісткості проектів і моделей навчальної діяльності,

заснованої на моделюванні професійних ситуацій та оволодінні професійним досвідом. [2, с.32].

Проектування професійно-орієнтованих технологій навчання іноземній мові має здійснюватися через взаємодію теорії і практики, поєднання індивідуальної та колективної роботи, навчання з грою, наставництва та самоосвіти. До принципів їх побудови відносяться: принцип інтеграції навчання з наукою і виробництвом; принцип професійно-творчої спрямованості навчання; принцип орієнтації навчання на особистість; принцип орієнтації навчання на розвиток досвіду самоосвіти майбутнього фахівця. Це передбачає використання в процесі навчання таких стратегій, які стимулюватимуть пізнавальну та комунікативну діяльність студентів, використовуючи різноманітні комунікативні технології навчання іноземній мові: технологію комунікативного навчання, інформаційно-комунікаційну технологію, технологію «кейс-метод», проектну та ігрову технології.

Новітні технічні засоби поступово перетворюються в обов'язкову ланку професійно-орієнтованого навчання у вищій педагогічній школі. Нові інформаційні технології відкривають учням доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, дають цілком нові можливості для творчості, знаходження і закріплення усяких професійних навиків, дозволяють реалізувати принципово нові форми і методи навчання [1, с.171].

Отже, професійно-орієнтовані технології навчання нового покоління повинні бути спрямовані, в першу чергу, на якісні зміни в системі освіти і мати своїм результатом оволодіння учнями професійної та іншомовної комунікативної компетенції.

Література:

1. Набока О. Професійно орієнтовані технології навчання у підготовці майбутніх педагогів [Текст] / О. Набока // Рідна школа: щомісяч. науково-пед. журн. - 2011.-№ 4/5. С. 3135.
2. Пехота О. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Лабарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 255 с.
3. Tom Hutchinson, Alan Waters. English for specific purposes. A learning-centred approach. Cambridge university Press 1991. - 183 pages.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕРЕВІРКИ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ ТА ПИСЬМІ В МАЙБУТНІХ ТУРИЗМОЗНАВЦІВ

Окопна Я. В.

кандидат педагогічних наук,

В умовах стрімкого розвитку різноманітних міжнародних контактів однією з обов'язкових кваліфікаційних вимог до майбутніх працівників напряму 6.140103 «Туризм» є вміння здійснювати професійно орієнтоване спілкування другою іноземною мовою (ІМ). Відтак, майбутні туризмознавці мають володіти не лише певними фаховими знаннями, але й будувати професійно орієнтовану комунікацію другою ІМ з метою передачі іншомовному співрозмовнику фахової інформації, описувати явища, пояснювати факти та наводити аргументи для досягнення бажаного позитивного результату [1: 114 – 119].

Теоретико-методичні засади експериментальної перевірки технології формування професійно орієнтованої німецькомовної компетентності в говорінні та письмі в майбутніх туризмознавців було реалізовано в межах основного природного експерименту, який проводився в грудні-квітні 2015 – 2016 н.р. на базі Національного університету харчових технологій (НУХТ). В експерименті брали участь три експериментальні групи (ЕГ-1, ЕГ-2 та ЕГ-3 – по 16 студентів IV-го року навчання у кожній). Це майбутні туризмознавці за спеціальністю 6.140103 «Туризм» (загальна кількість учасників експерименту – 48 осіб). Для теоретичного обґрунтування експериментальної наукової розвідки зазначеної вище технології навчання ми керувалися наступними положеннями. 1. В процесі формування німецькомовної професійно орієнтованої компетентності (НПОК) у продуктивних видах мовленнєвої діяльності в майбутніх туризмознавців слід врахувати мовні труднощі, які виникають у студента немовного вищого навчального закладу (ВНЗ) в процесі оволодіння другою ІМ. В межах мовних труднощів ми виокремлюємо труднощі, які пов'язані з лінгвістичними особливостями мовного професійно орієнтованого автентичного матеріалу передбаченого для формування НПОК у майбутніх фахівців сфери міжнародного туризму. Зокрема, це наявність аббревіатур, багатокомпонентних словосполучень, вузькоспеціальних термінів, складних речень із кількома різнотипними підрядними, інфінітивних, дієприслівникових та дієприкметникових конструкцій, стилістичних прийомів тощо. Окрім цього, процес ідентифікації, рецепції й подальшого розуміння автентичного іншомовного матеріалу другою ІМ з опорою на першу ІМ – англійську [2], передбачає певні розумові дії, що становлять психологічні труднощі пов'язані з постійною інтерференцією та пригніченням явища позитивного переносу в продукуванні іншомовного мовлення (як усного, так і письмового) другою ІМ, зокрема: 1) структурування (систематизація та класифікація мовленнєвих елементів); 2) смислове групування та впорядкування; 3) смислова компресія і визначення основної ідеї породжуваного

висловлення. 2. Враховуючи важливість компресії інформації з фаху для розуміння й подальшого її продукування в усній (усні доповіді на прес-конференціях, під час проведення рекламних акцій, на семінарах, колоквиумах, круглих столах тощо) та письмовій (реклама туристичного продукту в стислому та розгорнутому вигляді) формах; а також багатоопераційний алгоритм її (компресії) реалізації, у студентів немовного ВНЗ за спеціальністю 6.140103 «Туризм» слід сформувати вміння смислового згортання. 3. Для успішного виконання заявлених завдань в межах формування НПОК у говорінні та письмі за умов комбінованого дистанційного навчання майбутнім туризмознавцям слід оволодіти відповідними стратегіями. Ми їх класифікували у чотири групи: планування, виконання, оцінювання та корекція. Ці групи стратегій реалізуються за допомогою розроблених вправ і завдань на відповідних етапах формування НПОКК. 4. Запропонована підсистема вправ і завдань, у свою чергу, також, складається з чотирьох груп відповідно до формування та вдосконалення навичок і вмінь НПОК у говорінні та письмі: 1) група вправ для формування та розвитку вмінь прогнозування змісту породжуваного висловлювання; 2) група вправ для вдосконалення лексико-стилістичних і граматичних навичок говоріння та письма; 3) група вправ і завдань для формування й розвитку вмінь усного та письмового продукування та смислової компресії змісту породжуваного висловлювання; 4) підсистема завдань для контролю сформованості вмінь НПОК у продуктивних видах мовленнєвої діяльності.

Перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо в реалізації методичних рекомендацій щодо технологій формування НПОКК у майбутніх туризмознавців.

Література:

1. Окопна Я. В. Система Moodle в дистанційному професійно орієнтованому навчанні другої іноземної мови майбутніх працівників туристичної сфери: мережева підтримка навчально-виховного процесу / Я. В. Окопна // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наукових праць. – Випуск 25 (35) / ред. кол. : Н. В. Гузій (відп. ред.). – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 180 с. – С. 114 – 119.

2. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра напряму підготовки 6.140103 «Туризм» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування», кваліфікація: бакалавр з туризму 3414 «Фахівець з туристичного обслуговування», 3414 «Екскурсолог», Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Київ – 2012. – 36 с.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АНГЛОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Окопна Я.В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Стрижньова М. Ю.

*викладач кафедри іноземних
мов професійного спрямування*

Національного університету харчових технологій

Стрімкий розвиток міжнародних контактів, поглиблення глобалізації та обміну досвідом і новими відкриттями в науці, техніці і технології впливає на формування у студентів технічних і технологічних спеціальностей англomовних практичних навичок перекладу науково-технічних текстів, особливо, для професійних цілей з метою підготовки висококваліфікованих кадрів, які можуть самостійно знайомитись з новими тенденціями своєї галузі в англomовних матеріалах і спілкуватись з іноземними колегами на фахові теми [1: 85 – 93; 2: 285 – 288].

В межах вітчизняного програмного вивчення англійської мови професійного спрямування майбутніми працівниками сфери обслуговування передбачено формування й розвиток професійної іншомовної компетентності з подальшим використанням іноземної мови в різних сферах професійної діяльності, а також оволодіння прийомами здобуття інформації із текстів за фахом і засобами її усної та письмової передачі у формі анотацій, рефератів, доповідей, повідомлень, презентацій тощо, для яких необхідним є володіння перекладом з англійської мови на українську [2: 285 – 288].

Науково-технічні переклади належать до виду інформативних перекладів: під час роботи з ними слід не лише намагатися точно передавати інформацію, а й дотримуватися норм мови ділового або науково-технічного стилів. Носіями наукової інформації, узагальненої в науково-технічній літературі, є підручники, монографії, статті, патенти, інструкції з експлуатації, технічні довідники, каталоги, науково-популярні журнали тощо [3, 4].

Майбутній працівник сфери обслуговування має володіти навичками перекладу, користуючись двомовними словниками (електронними й друкованими, як основним засобом перекладу), а також без них. Важливо сформувати у студента вміння орієнтуватися в різних лексикографічних знаках, правильно добирати адекватний лексико-семантичний варіант у випадку перекладу багатозначних лексем. Поряд із словниками, які виконують навчально-довідкову функцію, важливу роль відіграють навчальні підручники та посібники, з підбору яких починається сам процес формування перекладацьких навичок.

Крім того, разом із студентами слід з'ясувати певні труднощі (неоднозначність термінів, відсутність перекладацьких відповідників у

випадку неологізмів, національну варіативність термінологічної лексики тощо) та особливості перекладу фахової мови. Наприклад, терміни сфери практичної психології за своєю структурою можуть бути, як однокомпонентними, так і поєднувати в собі кілька складових частин або слів, що уточнюють, модифікують зміст ключового слова. Для перекладу одиниць, які входять до зазначеної вище терміносистеми, використовують традиційні способи перекладу: транскодування, калькування, експлікацію. Ці трансформаційні способи перекладу лексики, як опис значення чи контекстуальний переклад, застосовують у тих випадках, коли значення того чи того терміну для української мови є новим [1: 91 – 92].

В методиці існують два протилежних підходи щодо формування перекладацьких навичок технічних текстів у майбутніх фахівців: 1) формування іншомовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності з подальшим набуттям технічних професійно орієнтованих знань та 2) формування професійно орієнтованої компетентності в певній галузі техніки або технології, з подальшим нарощуванням іншомовної професійно орієнтованої лексичної компетентності [2: 285]. Відтак, постає питання формування у майбутніх інженерів і технологів не лише навичок перекладу, а й медіації технічних текстів. Адже, медіація, як і переклад, є відтворенням змісту оригіналу. При тому, що переклад вимагає збереження об'єму тексту, збереження єдності змісту і форми, відображення його лексико-граматичних та структурних елементів відповідно до теорії перекладу, а роль медіації полягає лише в передачі основного змісту тексту, вона допускає розширення або звуження змісту повідомлення з обов'язковим збереженням культурних та соціальних особливостей країни, мови оригіналу [4: 60]. На відміну від перекладу, дослідники вбачають в медіації насамперед передачу основного змісту в конкретному контексті [3: 9].

Отже, в навчанні перекладу-медіації науково технічних текстів важливим є розвиток практичних навичок розуміння й перекладу змісту висловлювання у майбутніх працівників сфери обслуговування для досягнення адекватного перекладу. Тому, паралельно необхідно проводити ознайомлення з теорією перекладу, технологіям організації якого й будуть присвячені перспективи наших подальших наукових розвідок.

Література:

1. Гут Н. В. Навчання перекладу фахової лексики студентів психологічних спеціальностей / Н. В. Гут // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – № 10 (Ч.1). – Умань, 2014. – С. 85–93.
2. Сімкова І. О. Сучасні підходи до підготовки майбутніх перекладачів до англomовного науково-технічного перекладу / І. О. Сімкова // Наукові записки. Серія «Філологічна». – Остроґо:

Видавництво Національного університету «Острозька академія». – Вип. 30. – 2012. – С. 285 – 288.

3. Pöchhacker F. Interpreting as Mediation // Valero-Garcés C. and Martin A. (Eds.) Crossing Borders in Community Interpreting: definitions and dilemmas. – Amsterdam/ Philadelphia. John Benjamins Publishing House, 2008. – P.9 – 27.

4. Taft R. The Role and Personality of the Mediator // Bochner S.(Ed.) The Mediating Person: Bridges between Cultures. –Cambridge: Schenkman,1981. – P.53 – 88.

ІНТЕРАКТИВНИЙ ПІДХІД ДО ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Пільгусьва О.А.

старший викладач

кафедри романо-германської філології

Національного педагогічного університету

ім. М.П.Драгоманова

У нашу добу проблема використання аудіовізуальних засобів у процесі навчання іноземної мови є дуже актуальною, оскільки рівень інформатизації освітнього процесу, зокрема з гуманітарних дисциплін у вищій школі, не відповідає рівню глобальної інформатизації всіх сторін життєдіяльності людського суспільства.

Аудіовізуальні засоби (аудіозаписи, відеофільми, радіо- і телепередачі, аудіокниги та ін.) є одним із видів технічних засобів навчання. Незважаючи на достатньо поширене використання технічних засобів у процесі навчання іноземним мовам, концепція їх застосування вимагає дещо нових підходів.

Останнім часом у методиці викладання іноземних мов вирізняється тенденція до переходу від комунікативного підходу до його різновиду- інтерактивного підходу, котрий був запропонований західними методистами.

Деякі автори ототожнюють його з комунікативним підходом, вважаючи, що «інтерактивна модель оволодіння мовою передбачає, що навчання відбувається під час та в процесі участі в мовних актах ». Інші визначають інтерактивний метод як модифікований прямий метод, що включає ряд інших методів. Важливим є той факт, що при використанні інтерактивного підходу до навчання іноземних мов основна увага приділяється самому процесу комунікації та навчальній ситуації в аудиторії, в той час як комунікативне навчання ставить у центрі уваги комунікативні функції мови.

Основною метою інтерактивної методики є прищеплення навичок самостійного пошуку відповідей та навчання через взаємодію. При цьому

основний акцент має бути поставлений на взаємодію студентів. Через взаємодію студенти зможуть збільшити свій словниковий запас у процесі читання або прослуховування автентичного лінгвістичного матеріалу, а також висловлювань інших студентів у процесі виконання спільних завдань. У процесі взаємодії студенти зможуть використовувати свої мовні знання у ситуаціях, максимально наближених до реального життя.

Розглянемо деякі види інтерактивних вправ, які, на нашу думку, є досить ефективними при роботі з одним із видів аудіовізуальних засобів - відеоматеріалом:

- Студентам пропонуються картки з набором лексичних одиниць; після перегляду ряду відеосюжетів студентам необхідно визначити сюжет, що відповідає їх тематиці, придумати відповідний заголовок та дати коротку анотацію, використовуючи активну лексику;

- Викладач вмикає запис без звуку, а студенти самостійно озвучують діалог, що бачать на екрані (творчим видом роботи є озвучування рекламного ролика);

- Студентам пропонується уривок з художнього фільму тривалістю 1-3 хвилини, в якому бесіду ведуть кілька учасників; після перегляду кожна група отримує картки зі списком імен персонажів та репліками, розташованими у довільному порядку. Завдання учнів - визначити репліки персонажів та розмістити їх у відповідному порядку;

- Викладач підбирає уривок, в якому добре розкривається сюжетна лінія; записує його початок і кінець (приблизно 2 хвилини) та пропонує групам студентів дописати історію, яка пов'язувала б ці уривки;

- Після перегляду кількох сюжетів про туристичні центри у різних країнах світу студенти отримують завдання в групах - презентувати один з цих центрів, обґрунтувати свій вибір.

Для дійсно ефективного використання відео на занятті необхідно переконатися в тому, що:

- Зміст відеоматеріалів відповідає реальному рівню володіння студентами лексичним та граматичним матеріалом поданої тематики;

- Ситуації відеофрагменту надають цікаві можливості для розвитку мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції учнів;

- Контекст має певну ступінь новизни;

Таким чином, відеоматеріали як один з видів аудіовізуальних засобів навчання не тільки надають можливість для ефективного засвоєння навчального матеріалу, але також слугують стимулом для створення додаткової мотивації у подальшій навчально-пошуковій та творчій діяльності.

В цілому інтерактивний підхід до навчання іноземної мови дає сумарний ефект, виражений у тому, що на тлі засвоєння знань та умінь з іноземної мови формуються:

- Вміння співпрацювати;

- Комунікативна компетентність;

- Толерантність (прийняття інших).

У той же час інтерактивний підхід до використання аудіовізуальних засобів в процесі навчання не заперечує традиційній методиці, адже саме інтеграція різних методів, прийомів, форм і засобів навчання сприяє найбільш ефективному засвоєнню навчального матеріалу, якісній та повноцінній підготовці спеціалістів.

Література

1. Барменкова, О.И. Видеозанятия в системе обучения иностранной речи / О.И. Барменкова // Иностранные языки в школе. – 1999. – №3.
2. Гейхман, Л.К. Интерактивное обучение общению. Подход и модель / Л.К. Гейхман. – Пермь: Изд-во Пермск. ун-та, 2002 – 260с.

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ЯК ВИРІШАЛЬНИЙ ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Подворна Л.А.

*старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі*

В сучасному світі Інтернет і комп'ютерні технології стали невід'ємною складовою не тільки повсякденного життя, а й освітнього процесу в цілому. Учні різного віку та категорій сприймають комп'ютерні технології з набагато більшим інтересом і позитивом, ніж звичайні підручники та посібники.

У сучасній системі освіти відбуваються стрімкі і великі зміни, які не обходять стороною і викладання іноземної мови. Впровадження в систему освіти мультимедійних засобів навчання охопили як гуманітарні, так і технічні дисципліни. Технологічні новинки допомагають активізувати самомотивацію студентів, їх креативне мислення, самостійність і прагнення до всебічного отримання та засвоєння інформації, стимулювати допитливість та інтерес до наукової діяльності.

Мультимедіа розуміється як сучасна комп'ютерна технологія, що дозволяє об'єднати в комп'ютерній системі текст, звук, відеозображення, графічні зображення й анімацію. Використання віртуальної реальності у педагогічному процесі породжує ефект присутності, а це робить можливим змінити всю систему навчання й виховання. Виникає можливість багато інформаційних матеріалів передавати учням через їх безпосереднє зіткнення з досліджуваними об'єктами і явищами, моделювати виховні ситуації, у яких учневі треба буде приймати якісь рішення та діяти відповідно до обставин. Звідси стає очевидним, що дидактичні можливості мультимедійних засобів навчання зростають в міру розвитку їх техніко-технологічного та програмно-методичного рівня.

Мультимедійні засоби навчання є невід'ємним компонентом практично будь-якої сучасної методичної системи.

Мультимедійні засоби навчання іноземної мови у вищій школі не можуть замінити викладача, але вони можуть вдосконалити й урізноманітнити діяльність викладача, тим самим підвищуючи продуктивність студентів. Як відомо, людина, при вивченні іноземної мови і не тільки, запам'ятовує двадцять відсотків відео інформації, тридцять відсотків аудіо інформації. Якщо ж поєднати те, що вони бачать, чують і роблять одночасно, то продуктивність запам'ятовування становить вісімдесят відсотків інформації.

Мультимедійні засоби в процесі викладання іноземної мови у вищій школі можуть охоплювати електронні підручники, самостійно підготовлений викладачем матеріал, презентацію інформації за допомогою програми PowerPoint, відеометод, електронну пошту, рольові ігри, електронні інтерактивні дошки та ін.

Самостійно підібраний викладачем матеріал є найбільш спрямованим і доцільним, оскільки викладач іноземної мови готує і підбирає інформацію відповідно до вимог університетської та професійно спрямованої спеціалізації.

Презентація інформації за допомогою програми PowerPoint є також самостійно підібраним матеріалом і за допомогою даної програми дає можливість охопити всі види мовленнєвої діяльності студентів (писання, читання, говоріння, аудіювання та переклад).

Відеометод являє собою високоефективну можливість подачі інформації, оскільки основною його перевагою є наочність інформації, яка є більш доступною для сприйняття, легше і швидше засвоюється.

Електронна пошта є одним з допоміжних методів функції контролю, а також додатковим методом спілкування. Студенти мають можливість уточнити інформацію або вирішити питання, що виникли в не аудиторний час, тим самим більш якісно підготувавши домашнє завдання і виконавши всі вимоги викладача.

Використання рольових ігор дає можливість учасникам спілкуватися один з одним, граючи певну роль. Студенти повинні знайти інформацію, необхідну для ролі та ігри, тим самим студенти виявляють самостійність у пошуку та підборі необхідної та цікавої інформації англійською мовою.

Електронні інтерактивні дошки є найбільш універсальним засобом навчання. Електронні інтерактивні дошки - це ефективний спосіб впровадження електронного змісту навчального матеріалу та мультимедійних матеріалів у процес навчання. За допомогою електронних інтерактивних дошок досліджуваний матеріал подається в повному обсязі, матеріал чітко вимальовується на екрані інтерактивної дошки і націлює кожного студента до активної плідної діяльності.

Використання мультимедійних технологій у викладанні іноземної мови дало можливість знайти нові підходи до розробки навчальних матеріалів. Впровадження мультимедійних технологій у процес викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі дає можливість розвивати і реалізовувати педагогічні, методичні, дидактичні та психологічні принципи. Впровадження інноваційних технологій у процес викладання іноземної мови у вищій школі дозволяє поліпшити якість навчання, розвинути пізнавальну активність студента, його самостійність у вивченні, пошуку, підборі та обробці інформації.

Література:

1. Денисова Ж. А. Мультимедийная презентация языкового материала как методический прием [Текст] / Ж. А. Денисова, М. К. Денисов // Иностранные языки в школе – 2008. - №3. – С. 20-27.
2. Молянинова О.Г. Мультимедиа в образовании (теоретические основы и методика использования): Монография. -Красноярск: Изд. КрасГУ. 2002. 300 с.
3. Нікітіна Н. С. Використання мультимедійних засобів у викладанні іноземної мови професійного спрямування у вищій школі [Текст] / Н. С. Нікітіна // XI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції викладання іноземної мови: професійного спрямування у вищій школі» Київ, 29 квітня 2015 р. – Київ: НТУ «Київський політехнічний інститут», 2015.
4. <http://ru.wikipedia.org/wiki/>

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Тригуб І.П.

*старший викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації*

Національного університету харчових технологій

У сучасній системі освіти відбуваються стрімкі і великі зміни, які не обходять стороною і викладання іноземної мови. Впровадження в систему освіти мультимедійних засобів навчання охопили майже всі дисципліни. В сучасному світі Інтернет і комп'ютерні технології стали невід'ємною складовою не тільки повсякденного життя, а й освітнього процесу в цілому. Студенти сприймають комп'ютерні технології у процесі вивчення іноземної мови з набагато більшим інтересом і позитивом, ніж звичайні підручники та посібники. На шляху інформатизації суспільства і всебічного поширення глобальної комп'ютерної мережі Інтернет стає зрозумілою актуальність використання мультимедійних технологій в освітньому процесі у ВНЗ на сучасному етапі. Викладання іноземної мови саме професійної направленості являє собою вузькоспеціалізовану та

професійно-спрямовану галузь викладання іноземної мови. Саме тут доцільним стає використання технологічних новинок у викладанні іноземної мови, які допомагають активізувати самомотивацію студентів, їх креативне мислення, самостійність і прагнення до всебічного отримання та засвоєння інформації, стимулювати допитливість та інтерес до наукової діяльності.

Дослідження феномену «мультимедія» в освіті багатоаспектні: мультимедія як засіб підвищення ефективності навчання в загальноосвітній школі, застосування засобів мультимедія в процесі навчання спеціалістів, мультимедія як засіб навчання та інструмент, за допомогою якого розробляються педагогічні програмні засоби. Ціла низка педагогічних досліджень присвячена розробці методичних основ проектування, створення та використання мультимедійних навчальних програм та мультимедійних навчальних комплексів. Дослідники відзначають, що використання засобів ММТ дозволяє підвищити інтенсивність і ефективність процесу навчання; створює умови для самоосвіти та дистанційної освіти, тим самим дозволяючи здійснювати перехід до безперервної освіти; у поєднанні з телекомунікаційними технологіями розв'язує проблему доступу до нових джерел різноманітної за змістом і формою представлення інформації. Поряд із зазначеним вище, до переваг комп'ютеризованого навчання іноземних мов можна також віднести: можливість застосування на будь-якому етапі роботи на практичному занятті; варіативність застосування на різних етапах навчання; конструктивне сприймання і запам'ятовування студентами навчального матеріалу; економне використання навчального часу; індивідуалізація навчання (визначення глибини послідовності засвоєння); реєстрація даних про студента; збір та обробка статистичних даних про індивідуальну навчальну діяльність студентів; скорочення видів роботи; використання різних аудіо- чи візуальних засобів навчання для збагачення і підвищення мотивації навчання та для динамічного подання матеріалу; розгалуження послідовності навчання на основі аналізу помилок студента; адаптація існуючих навчальних матеріалів до комп'ютеризованих умов навчання; створення комфортного середовища навчання; упровадження експериментальних досліджень; активізація навчальної діяльності студента; інтенсифікація навчання та підвищення рівня мотивації; формування самооцінки студентів та створення умов для самостійної роботи; переміщують акценти у відносинах «викладач-студент» [1].

Усі перелічені переваги ММТ дозволяють вирішити основне завдання мовної освіти – формування у студентів мовної компетенції.

Отже, використання засобів мультимедія значно розширює та урізноманітнює програми вивчення іноземних мов для студентів-економістів, надає доступ до різноманітних автентичних матеріалів, посилює мотивацію студентів до навчання взагалі, надаючи можливість працювати над вивченням мови в індивідуальному режимі. Засоби

мультимедіа забезпечують гнучкість та інтеграцію різних типів мультимедійної навчальної інформації. Студенти-економісти стають суб'єктами комунікативного спілкування з викладачем у навчальному процесі де використовуються мережні технології, що сприяє розвитку їх самостійності і творчому підходу у навчальній діяльності. Систематичне використання комп'ютера на практичних заняттях, зокрема систем презентацій, призводить до: підвищення якісного рівня використання наочності; підвищення продуктивності заняття; установлення міжпредметних зв'язків; з'являється можливість організації проектної діяльності студентів зі створення навчальних програм під керівництвом викладачів; викладач, що створює презентацію, змушений звертати величезну увагу на логіку подання навчального матеріалу, що позитивно позначається на рівні знань студентів; змінюються на краще взаємини з студентами, "далекими" від англійської мови, особливо тих, хто захоплюється комп'ютерною технікою.

Мультимедійне практичне заняття дає можливість комбінувати в одному занятті неймовірну кількість цікавих завдань, залучаючи все більшу й більшу кількість студентів. Напрями подальшої роботи у вирішенні окресленої проблеми вбачаємо у створенні комп'ютерних мультимедійних програм з використанням доступного інтерфейсу як для викладачів, так і для студентів.

Література:

1. Кружель О.М. Використання персонального комп'ютера у вивченні іноземних мов / О.М. Кружель, Т.І.Коваль // Нові інформаційні технології навчання в навчальних закладах України : наук.-метод. зб.-/редкол.: І.І.Мархель (гол.ред.) та ін. – Одеса : Друк, 2001. – Вип. 8 : Педагогіка. – 242с.
2. Суботіна Е.В. Можливості використання мультимедійних технологій в процесі вивчення іноземної мови у ВНЗ / Е.В. Суботіна // Науковий вісник КУЕІТУ: Нові технології. – К., 2009. - № 4 (26). – С. 138-140.

ПРОЕКТНА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК НОВОЇ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Чала К.М.

старший викладач

*кафедри іноземної мови за професійним спрямуванням
Національного університету харчових технологій*

В останні роки все частіше піднімається питання про застосування нових інформаційних технологій. Це не тільки нові технічні засоби, але і нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Основною метою навчання іноземним мовам є формування і розвиток

комунікативної культури, навчання практичному оволодінню іноземною мовою.

Завдання викладача полягає в тому, щоб створити умови практичного оволодіння мовою для кожного учня, вибрати такі методи навчання, які дозволили б кожному учню виявити свою активність, свою творчість. Завдання викладача - активізувати пізнавальну діяльність учня в процесі навчання іноземним мовам.

Сучасні педагогічні технології такі, як навчання в співробітництві, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, інтернет-ресурсів допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, їх рівня навчання, схильностей.

Ознаками проектною методикою як нової особистісно-орієнтованої технології є:

1. Наявність концептуальної ідеї автора - особистісно-діяльнісний підхід до навчання іноземної мови.

2. Точність і передбачуваність результатів, усвідомлення шляхів їх досягнення. Націленість на створення конкретного мовного продукту (діалог, монолог і т.п.), втілених в видах і формах навчальної та поза навчальної діяльності.

3. Зв'язок ідеї проекту з реальним життям: наявність зв'язку між теорією та практикою.

4. Самоорганізація і відповідальність учасників проекту.

5. Консультативно - координуючий характер діяльності вчителя.

Мова повинна бути засобом спілкування і проектна робота розкриває учням великі можливості для користування мовою з метою його вдосконалення.

Якщо при традиційному підході учнями доводиться неодноразово стикатися з труднощами у виконанні завдань, що вимагають асоціацій зі знаннями, засвоєними раніше, то за проектною методикою учні звільняються у переважній більшості від таких труднощів, так як в процесі розробки проекту власна зацікавленість учня, його внутрішні мотиви, прагнення проявити свої творчі здібності, змушують активно мислити, міркувати над проблемою, розкриває в його пам'яті незвичайні мовні ресурси, які він використовує в новій ситуації, що склалася. У більшості методичних посібників вказується, що міжпредметні зв'язки в проектній роботі сприяють розвитку в учнів пізнавальної активності, уяви, самодисципліни, навичок

спільних дій і вміння вести дослідницьку роботу.

Метод проектів виник в 1920-і рр. в сільськогосподарських школах США у зв'язку з тим, що там все ширше і ширше розвивалася ідея трудової школи. Проектне навчання було направлено на те, щоб знайти способи, шляхи розвитку активного самостійного мислення дитини, щоб навчити

його не тільки запам'ятовувати і відтворювати знання які дає школа, а й вміти їх застосовувати на практиці. Таким чином, загальний принцип, на якому базувався метод проектів, полягав у встановленні безпосереднього зв'язку навчального матеріалу з життєвим досвідом учнів, в їх активній пізнавальній та творчій спільній діяльності в практичних завданнях (проектах) при вирішенні однієї загальної проблеми.

Таким чином, проектна методика - це педагогічна технологія, орієнтована не на інтеграцію фактичних знань, а на їх застосування і придбання нових шляхом самоорганізації та самоосвіти учнів.

Література:

1. Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Москва, 2000
2. Туркина Н.В. Работа над проектом при обучении английскому языку / Иностр. языки в школе. – 2002. – № 3. – С. 46-48.

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА MOODLE

Чередніченко Г.А.

к.пед.н., доцент, завідувач кафедри ділової іноземної мови та міжнародної комунікації

Національного університету харчових технологій

Технічно вирішити проблему дистанційного навчання іноземної мови можна по-різному. Сучасні інформаційні технології надають практично необмежені можливості в розміщенні, зберіганні, обробці та доставці інформації будь-якого обсягу і змісту на будь-які відстані.

Наш вибір дистанційного середовища Moodle в якості засобу для формування іншомовної професійної компетентності студентів пояснюється не лише тим, що ця платформа електронного навчання признана найпопулярнішою в освітніх системах багатьох країн світу. З аналізу безкоштовних платформ дистанційного навчання таких, як *ATutor, Claroline, Dokeos, LAMS, Moodle, OLAT, Open ACS, Sakai* видно, що система дистанційного навчання *Moodle* (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, що в перекладі українською мовою означає «модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище») найповніше задовольняє вимоги та відповідає визначеним критеріям до навчальних платформ, таким як надійність в експлуатації, модульність, безпечність, сумісність, вартість програмного забезпечення, супроводу, зручність у використанні та управлінні навчально-пізнавальним процесом студентів й дозволяє використовувати її як засіб розвитку іншомовної професійної компетентності студентів. Хоч, і вартість програмного

забезпечення на сучасному етапі впровадження і становлення дистанційної освіти є одним із визначальних чинників вибору системи навчання.

Філософія «педагогіки соціального конструкціонізму», що лежить в основі модульної об'єктно-орієнтованої динамічної навчального середовища Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment), спрямована на підвищення ефективності процесу навчання. Основні принципи «соціального конструкціонізму», сформульовані Martin Dougiamas, включають співпрацю, активну навчання, критичну рефлексію і орієнтовані на організацію взаємодії не тільки між викладачем і студентами, а й студентів між собою [1, с. 2]. Саме тому базовим інструментом дистанційного курсу «Англійська мова» була обрана система Moodle, розміщена на порталі НУХТ. При конструюванні курсу автори використовували досвід центру дистанційного навчання.

Використовуючи платформу Moodle у навчальному процесі, студент під керівництвом викладача самостійно опрацьовує на заняттях навчальний матеріал, який подається у різному вигляді (текстовому, графічному, анімаційному, гіпертекстовому); залучається до форуму; виконує необхідні навчальні завдання; складає іспити, заліки, теми у вигляді тестування, анкетування тощо. Moodle надає доступ до численних ресурсів, які необхідні студентам для вивчення професійно орієнтованої англійської лексики, надає студентам нові можливості щодо вивчення дисципліни – можна не лише в будь-який час переглядати необхідний матеріал в режимі онлайн, а і пройти тестування, перевірити свої знання з предмету, ознайомитися з додатковими джерелами, які відповідають пройденим темам. Система дистанційного навчання в змішаній моделі дозволяє також використовувати різні додаткові елементи при вивченні дисциплін – аудіо і відео записи, анімації та симуляції. Дана система має форум і вбудований e-mail, що дозволяє спілкуватися з одногрупниками з дому, а також спілкуватися з викладачем і задавати всі необхідні питання, не чекаючи лекцій.

Оцінка успішності студента може проводитися як у режимі онлайн, так і в аудиторії. У режимі онлайн може проводитися тестування та виконання різних проектів (групових) та завдань. Тестування може проводитися і в аудиторії в присутності викладача. Фінальна оцінка - залік або іспит - проводиться лише в очній формі [2].

Навчальні матеріали курсу (підручники та методичні посібники представлені як у друкованому так і в електронному вигляді, і в останньому доповнені різними вставками для більш успішного засвоєння дисципліни. Тобто для оформлення матеріалів курсу використовуються різні мультимедійні програми, і курс стає більш привабливим для студентів.

Проте має сенс відзначити ще кілька переваг, які важливі саме для студента на основі системи Moodle:

- дає більше інтерактивності та стимулює активне навчання;

- наочно демонструє ідеї, які важко пояснити на лекціях чи просто в тексті;
- дозволяє розглянути сутність досліджуваних процесів за допомогою різних симуляцій;
- розвиває навички самостійного навчання та самоконтролю;
- дозволяє студентам спробувати неможливі, небезпечні або дорогі сценарії і ситуації, такі як паралельні світи, радіаційне обладнання та ін.
- розширення доступу і гнучкість,
- економічна ефективність (заощаджує гроші за рахунок поїздок).

Література:

1. Овчинникова, О.М. Использование информационного потенциала креолизованного текста при обучении иноязычному профессионально ориентированному говорению в неязыковом вузе (на материале немецкого языка) / О. М. Овчинникова, О. А. Галанова // Образование и наука: извест. Урал. отд-ния Рос. акад. образования. – Екатеринбург. - 2009. – № 9 (66).
2. Чередніченко Г.А., Шапран Л.Ю. Модель змішаного навчання і її використання у викладанні іноземних мов/ Г.А.Чередніченко, Л.Ю.Шапран // Третя міжнародна науково-практична конференція «MoodleMoot Ukraine 2015. Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle». (Київ, КНУБА, 21-22 травня 2015 р.): тези доповідей. – К.: КНУБА, 2015. с. 13

PROMOTING STUDENTS' CREATIVE ACTIVITY IN LEARNING PROCESS

Liudmyla Shapran
associate professor

*Department of Business English for International Communication
National University of Food Technologies*

Current changes in society, accelerating pace of its development require from a professional such qualities and skills as self-organization, activity, individual vision, ability to independently gather, analyse and synthesize necessary information, make creative decisions in a variety of professional situations. World Economic Forum in Davos (2016) stressed that the impact of the Fourth Industrial Revolution will be mostly felt in the world of work. Reputable experts defined top 10 core skill sets of most occupations in 2020, with creativity occupying the third place after complex problem solving and critical thinking skills (in 2015 it was ranked tenth). [1] Thus, modern employees are not so much required to reproduce the knowledge as to creatively solve professional problems. Ability to continuous personal and professional self-improvement becomes a necessary characteristic of a professional and it should be developed in higher educational institutions.

Creativity is defined as the ability to come up with unusual or clever ideas about a given topic or situation, or to develop creative ways to solve a problem. [2]

What makes a professional creative? Why can we speak of some employees being more creative and others less? Traditionally, creativity is considered to be a kind of rare and inborn ability, but it is not so. In terms of business, creative professionals are people, who can produce new and original ideas and make a right decision.

Creative work requires applying three interrelated abilities that can be developed in learning process [3]: (1) synthetic ability – ability to generate new and valuable ideas; (2) analytic ability – ability to analyse and evaluate these ideas; (3) practical ability – ability to translate abstract ideas into practice. Creativity also requires the ability to balance synthetic (basically associated with creativity), analytic (considered as critical thinking), and practical abilities so as to achieve maximum effectiveness. So, teachers should encourage and develop students' creativity also by teaching them how to find a balance among all these abilities while developing synthetic, analytic, and practical thinking.

It is necessary to admit that the majority of teachers really want to promote students' creative activity but they are not sure what are the best methods to do it. The effectiveness of the development of creative abilities of an individual, all other things being equal, will be more effective if the teacher shows optimism and faith in student's strength and creativity in his relationship with the student. It is known that the success in the solution of each previous creative task is an internal incentive for the student if the teacher creates such conditions in which the student feels the joy of 'discovery' and 'invention', the joy of success. Like any other, creative educational activity is not deprived of temporary difficulties and even failures, but it is important to organize it in such a way that at the end of work success became a motive for the next activity. To do this, it is necessary to adhere to democratic style of communication during the whole process of management of educational and creative activity, even, while analyzing common mistakes and shortcomings of student's educational and creative activities, it is required to maintain a good mood and optimism and have faith in strength and creativity of students. Sometimes, a good joke, remark, a sense of humor are the most important stimuli of optimism.

The principle of cooperation of the teacher and the student in educational process concerning the development of creative abilities of the individual can be stated as a principle of co-creation. This principle implies that the teacher himself being a creative person is able to educate the student as a creative person. In its wide sense, this regularity can be stated like this: in the educational process, i.e. in the process of instruction and education, while developing creative abilities of the student's personality, greater efficiency is achieved, all other things being equal, if co-creation of the teacher and the student is efficient. The higher is the level of pedagogical skills and creative abilities attained by the teacher himself, the higher is this efficiency.

Creativity cannot be learned, but teachers can create conditions for the development of students' creative abilities. Creatively working teachers analyze facts and phenomena of real educational process applying theoretical knowledge and develop a scientific prediction of the results of educational activity thereby successfully improving the ways and methods of how to achieve educational goals. The importance of teaching for creativity in higher educational institutions is undisputable but it should become more common as it does not only benefit both teachers and students during instruction process, but, which is more important, students will benefit from it in their future work.

Resources:

1. 11 experts at Davos on the future of work. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/11-experts-at-davos-on-the-future-of-work>]
2. The Future of Jobs. Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution. – January 2016 Global Challenge Insight Report [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs.pdf]
3. Sternberg, R. Teaching For Creativity: Two Dozen Tips. /Robert Sternberg, Wendy M. Williams. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cdl.org/articles/teaching-for-creativity-two-dozen-tips/>

**НАВЧАННЯ У СПІВРОБІТНИЦТВІ ЯК МЕТОД ПОСИЛЕННЯ
КОМУНІКАТИВНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ЗАНЯТТЯ**

Щеглова А.О.

*викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації*

Національного університету харчових технологій

Процес викладання іноземної мови в немовних вищих навчальних закладах свідчить про недосконалість системи, за якої відбувається саме навчання, адже результативність студентів направлена не на оволодіння комунікативними навичками, а на «зазубрювання» матеріалу (якщо говоримо про тематичні блоки чи вокабуляр з певної теми). Про комплексне ж володіння мовою можна говорити лише за умови, що людина може спілкуватися: розуміти сказане та вільно виражати власні думки, сприймати матеріал, який подається в засобах масової інформації та інших джерелах. І якщо з останнім проблем не виникає, адже пасивний словниковий запас все таки дозволяє зорієнтуватися в ситуації, а контекстуальне мислення допомагає в розумінні написаного чи побаченого, то з іншим аспектом – спілкуванням – питання залишається відкритим, адже людина виражає думку лише маючи активний словниковий запас, який у сучасного студента (особливо немовних вищих навчальних закладів) залишається на дуже низькому рівні через те, що

процес активізації пасивного вокабуляру за теперішніх реалій все менше і менше виходить на перший план.

Без сумніву, контроль пройденого матеріалу за допомогою тестів виключає суб'єктивізм з боку викладача, проте він не охоплює ту важливу складову, на яку в нелінгвістичних навчальних закладах звертається все менше і менше уваги – недостатня комунікативна спрямованість. І не лише це тут є проблемою, а й недостатня кількість годин, відведених на засвоєння певних блоків тем. Не береться до уваги і той факт, що студенти приходять з різним рівнем підготовки: якщо одному з них знадобиться п'ять чи десять хвилин, щоб пояснити матеріал, і, наприклад, лише година на його самостійне опрацювання, то іншому студенту доведеться клопітливо попрацювати над текстом чи граматичною темою, щоб відтворити опрацьоване приблизно на достатньому рівні.

Для подолання мовного бар'єру та підвищення мотиваційної складової навчального процесу важливим та дієвим методом є навчання у співробітництві. Даний метод об'єднує комунікативні та навчальні цілі, а також сприяє розкриттю потенціалу кожного студента, роблячи його при цьому невід'ємною частиною єдиного цілого [2, с. 27]. Мається на увазі, що в даному методі передбачається поєднання студентів у невеликі групи до 3-х чи 4-х осіб, при цьому у кожного з них є своя функція чи завдання, виконавши яке вони роблять внесок в результативність своєї групи чи команди. Тобто ми бачимо, що група має спільну мету, яка стає об'єднуючим фактором, адже якщо один із членів команди не виконує передбаченої ролі, функції, завдання, знижується результативність всієї групи. Даний метод доцільно впроваджувати на етапі закріплення, відтворення пройденого матеріалу, а при формуванні групи враховувати той фактор, що найоптимальнішим складом є участь слабкого, сильного та учня з середнім рівнем знань, що дозволить не лише стерти межу між сильними та слабкими учнями, а й спробувати згуртувати колектив, внести деяку дидактичну складову до компетенції сильних учнів (звичайно під керівництвом педагога) [1, с. 112]. Ми розуміємо, що робота з усіма відразу учнями (фронтальна) часто породжує ситуації, коли слабші не розуміють, наприклад, як має виконуватись завдання чи його самої суті; якщо ж мова йде про індивідуальну роботу, то слабшим ще складніше розібратися в матеріалі, а при роботі в групах студенти ставляться в такі умови, коли результат одного впливає на результат всієї групи.

Головна ідея навчання у співробітництві – заповнення прогалін у знаннях через організацію роботи в групі: як ми зазначили вище, комбінування «сильний - слабкий» є продуктивним, адже сильний студент ще більше буде зацікавлений в тому, щоб всі члени групи розібралися в матеріалі, він намагається глибше зрозуміти питання чи завдання, і при цьому допомогти слабшому, який в свою чергу, почуватиметься вільніше та не менше соромитиметься поставити питання, які є незрозумілими для нього. Під час роботи необхідно також змінювати ролі студентів, адже з

часом вони почнуть обирати саме ту, в якій вони почувають себе комфортно та впевнено, а вихід із «зони комфорту» є однією із умов розвитку особистості через подолання невпевненості та сором'язливості.

Важливість та результативність методу навчання англійської мови в співробітництві полягає у тому, що він допомагає розвивати навички спілкування, чого так бракує студентам, а також привчає їх до роботи в команді (є типом *team-building activity*), що також сприяє формуванню їх як майбутніх професіоналів, також набуваються навички вирішень конфліктних ситуацій та прийняття рішень, підвищується загальний рівень знань.

Аналіз практики викладання англійської мови у немовних вищих навчальних закладах показав, що підручники чи інші матеріали часто не враховують мотивацію студентів під час засвоєння тих чи інших аспектів мови, тому перспективним напрямком дослідження є досконале вивчення мотиваційних процесів, які впливають на комунікативну компетенцію студентів, та відповідно її розвиток із врахуванням ново виявлених факторів.

Література:

1. Прокопенко І.Ф., Євдокимов В.І. Педагогічні технології: Навч. посібник. – Харків: Колегіум, 2005. – с. 111-113;
2. Cabrera, A. F.; Crissman, J. L.; Bernal, E. M.; Nora, A.; Terenzini, P. T.; Pascarella, E. T. Collaborative Learning: Its Impact on College Students' Development and Diversity. *J. Coll. Stud. Development*, 2002, 43(1), 20–34.

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ

Юрчук Л.В.

*ст. викл. кафедри іноземних мов
професійного спрямування*

Національного університету харчових технологій

В век научного синтеза развивается новая образовательная парадигма, ощущается необходимость выхода на более высокий уровень языкового образования во взаимосвязи с процессами как научения обучающегося языку, так и овладения им этим языком, основным путем получения которого и является обучение иностранным языкам.

В последнее время в системе обучение иностранным языкам происходят изменения в развитии и распространении новых методов иноязычной подготовки. Общеизвестно, иностранный язык является важным средством международного общения . В процессе овладения им внимание все больше акцентируется на формировании иноязычной компетенции, на необходимости углубления в культуру, систему мироощущения и мировосприятия народа, язык которого изучается.

При подготовке участника межкультурной коммуникации, для успешного обучения иностранному языку и культуре, требуется уделять особое внимание развитию личности, индивидуальности обучаемого его готовности к диалогу культур, т.е. к взаимопониманию между народами.

Основываясь на данных прагмалингвистики и взяв во внимание изменившийся статус иностранного языка как средства общения и взаимопонимания в мировом сообществе, особо подчеркивается необходимость усиления прагматических аспектов изучения языка.

Подготовка будущих специалистов в неязыковом вузе невозможна без всестороннего развития. Действительно, подготовка современного профессионала, отвечающего требованиям сегодняшнего и завтрашнего дня связана с необходимостью формирования у студентов не только потребности в изучении языков, но и ключевых компетенций, позволяющих им повышать свой языковой и профессиональный уровень, т.е. совершенствовать свои компетенции.

Изучение иностранного языка закладывает основы иноязычной языковой деятельности, является дополнительным способом расширения кругозора студентов, углубления их знаний про структуру родного языка, помогает лучше понять общечеловеческие способы языкового общения, способствует воспитанию моральных качеств личности, формирует личностную активность обучаемого, что в свою очередь обеспечивает сознательное отношение к знаниям, систематичность и настойчивость учебной деятельности, успешность непрерывного образования.

Особенности формирования иноязычной коммуникативной компетенции в неязыковом вузе заключаются в том, чтобы будущий специалист овладел не только лингвострановедческими и профессиональными знаниями, но и был приобщен к миру духовных ценностей, к мировой культуре. Сегодня главной движущей силой выступает человек, его интеллект, мировоззрение, образованность, моральные и нравственные установки. « Главные проблемы человечества будут решаться не в экономической или политической сфере, а в сфере культуры», - пишет К.Колин.

Таким образом, процесс обучения иностранному языку направлен на повышение уровня межкультурной коммуникации обучаемого, расширение кругозора будущего специалиста, формирование мировоззрения обучаемого, обеспечение преемственности в формировании речевых умений и навыков. В процессе обучения ведется целенаправленная работа по формированию мыслительных способностей и познавательных потребностей студентов.

Важное значение имеет организация и отбор учебного материала. Задание по иностранному языку необходимо приблизить к потребностям общения в социокультурной и профессиональной сферах. Каждая новая тема, новое задание базируются на уже пройденном материале,

обеспечивая расширение лексико – грамматических знаний и тем самым способствуя совершенствованию речевых умений и навыков.

Обучение иностранному языку в неязыковом вузе предполагает широкое знакомство студентов с культурой страны изучаемого языка, т.е. с лингвокультурой. Под лингвокультурой понимается объем знаний по страноведению и овладение иноязычной коммуникативной компетенцией. Приобщаясь к другой культуре, изучающий иностранный язык становится носителем мировой культуры. Ведущим видом речевой деятельности является устная речь. На данном этапе происходит формирование иноязычной коммуникативной компетенции, активизация лексико – грамматического материала, необходимого для социокультурных сфер общения с носителем другой культуры и языка. Через фразеологизмы и пословицы, которые живут в языке и несут в себе отпечатки культуры, истории, образы жизни и мысли происходит знакомство с менталитетом народа страны изучаемого языка.

Таким образом, в процессе формирования иноязычной коммуникативной компетенции формируется гармонически развитая творческая личность, способная логически мыслить, находить решения в различных проблемных ситуациях, систематизировать и накапливать знания, что способствует формированию и развитию умений и навыков иноязычной коммуникации, расширяет мировоззрение, углубляет знания о структуре языка, стимулирует развитие и самосовершенствование обучаемых.

Література:

1. Burdeniuc G. Creative Performance Approach as a New Challenge in Language Teaching. Language Development and Teaching – Balti, 2004.
2. Burdeniuc G., Rotaru S. Methodological recommendations for writing a communicative textbook of English as speciality.// Analile stiintifice ale USM 2001.
3. Яворська С. Методичні пошуки і знахідки на початку ХХ століття.- К.: Вища школа, 2004.

ФОРМУВАННЯ ФРАНКОМОВНОЇ ПИСЕМНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Якименко О. М.

*старший викладач кафедри іноземних мов
професійного спрямування
Національного університету
харчових технологій*

За сучасних умов розвитку та становлення новітнього українського суспільства майбутні менеджери туризму мають, по-перше, враховувати та

задовольняти потреби різних соціальних груп у контексті діалогу культур, а по-друге, — самі володіти нормами письмового іншомовного професійно орієнтованого спілкування на належному фаховому рівні у відповідності до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти [1: 42 – 56; 2].

Зважаючи на зростаючу необхідність у таких спеціалістах, пріоритетного значення набуває формування франкомовної писемної професійно орієнтованої компетентності (ФППОК) починаючи з першого року навчання в немовному вищому навчальному закладі (ВНЗ).

Адже, згідно із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти студенти немовних ВНЗ мають володіти навичками і вміннями створювати тексти різного ступеня складності, які відповідають певному стилю та жанру писемного спілкування [2: 2; 3]. Виходячи з цього, в нормативних документах, що регламентують навчальний процес з дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» у немовних ВНЗ III – IV рівнів акредитації, обґрунтовано необхідність навчання студентів іншомовного професійно орієнтованого письма.

Навчання іноземної мови (ІМ) майбутніх працівників сфери туризму у всіх видах мовленнєвої діяльності, зокрема у письмі, було предметом досліджень таких науковців, як Ю. В. Архіпова, С. С. Барбашева, Н. О. Микитенко, Я. В. Окопна, А. Ю. Чуфарлічева, Н. П. Шабаєва та інші.

Проте, туристичний напрям підготовки в немовному ВНЗ в межах формування ФППОК досі не виступав предметом методичних досліджень. Це стосується всіх видів мовленнєвої діяльності (МД), зокрема професійно орієнтованого франкомовного письма. Адже, в зазначених дослідженнях не вирішується проблема навчання професійно орієнтованого англomовного письма майбутніх бакалаврів туризму.

Психолого-педагогічними передумовами навчання професійно орієнтованого франкомовного письма студентів немовного ВНЗ є:

- 1) урахування психолого-вікових особливостей студентів;
- 2) навчання у руслі комунікативно-діяльнісного, компетентнісного, рефлексивного, рівневого, професійно-орієнтованого, маркетингового підходів;
- 3) дотримання принципів експерієнційного навчання («навчання через діяльність»);
- 4) застосування активних технологій: вебінар, ігрові технології, презентація, case-study та професійний портфель.

В основі навчання студентів немовного ВНЗ лежать такі когнітивні процеси, як пам'ять, мислення, сприйняття. В період навчання майбутнього фахівця на першому році немовного ВНЗ відбувається активне формування індивідуального стилю розумової діяльності, стійка сукупність індивідуальних варіацій у способах сприйняття, свідоме регулювання механізмів запам'ятовування. Вплив вікових особливостей студентів на процес навчання професійно орієнтованого франкомовного письма проявляється: в пріоритетності пам'яті студента до словесних

мовних засобів; у спеціалізації пам'яті, пов'язаній з майбутньою професійною діяльністю; у необхідності застосування спеціальних засобів і прийомів. У розвитку пам'яті студентів простежується певна суперечність: прийоми запам'ятовування використовуються свідомо, але уповільнюється утворення нових зв'язків (асоціацій за суміжністю), знижується здатність механічного запам'ятовування. У цьому віці наступають зміни не лише у способах заучування, а й у способах пригадування. Основні тенденції юнацького віку: зміцнюється довільність пам'яті, зростає її продуктивність на абстрактний матеріал, намічається спеціалізація пам'яті щодо вибору майбутньої професії, з'являються індивідуальні відмінності в типах пам'яті (зоровий, слуховий, руховий, мішаний) [3: 5 – 12].

Перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо у розробці системи вправ для формування ФППОК майбутніх працівників сфери обслуговування.

Література:

1. Європейський Мовний Портфель для економістів : проект / [укл. Н. В. Ягельська ; наук. кер. С. Ю. Ніколаєва ; ред. Т. Хаббард]. — К. : Ленвіт, 2004. — 56 с.

2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання д-р пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

3. Gal`chenko O. Teaching ESP writing to college students of tour management // O. Gal`chenko / Вестник Витебского государственного университета. - 2014. - № 3. - С. 5-12.

ІННОВАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У НЕМОВНИХ ВНЗ

**Яненко Л.П.,
Юрчук Л.В.**

*ст.викладачі кафедри іноземних мов
професійного спрямування
Національного університету
харчових технологій*

Сьогодні знання іноземних мов є вимогою часу, тож перед нашою освітою стоїть завдання навчання іноземним мовам для успішної інтеграції України до ЄС та всього цивілізованого світу. Особливо це важливо для студентів ВНЗ, що мають працювати в умовах глобального ринку. Тому потрібно оперативно розробляти та впроваджувати найбільш прогресивні технології мовної освіти, активно використовувати вже наявні комп'ютерні методи та можливості вільного Інтернет-спілкування з англійськими колегами.

Тож створюються нові, комплексні або гібридні методики викладання іноземних мов у немовних ВНЗ, із застосуванням інноваційних технологій, що значно прискорюють вивчення та покращують якість володіння мовою нашими випускниками. Саме технологічність сьогодні стає основною характеристикою діяльності викладача і це означає, що відбувається також підвищення рівня організації навчального процесу.

Головною метою сучасної вищої професійної освіти є підготовка компетентного спеціаліста у сфері професійної діяльності, спроможного ефективно працювати за фахом на рівні світових стандартів, мати навички і потребу постійного самовдосконалення та саморозвитку. Традиційно вивчення іноземної мови у немовному ВНЗ було зосереджено на читанні, розумінні і перекладі спеціальних текстів, а також вивченні проблем наукового стилю, граматики та синтаксису на базі стандартної навчальної програми. Вже наявні інноваційні методики викладання іноземних мов базуються на комунікативному принципі і спонукають до використання різних Інтернет-технологій, що додають навчальному процесу демократичної відкритості та мобільності.

Комунікативний підхід до організації процесу навчання вимагає, щоб всі задіяні навчальні методи і засоби взаємодіяли і впливали на особистість студента, його потреби, мотивації та здатності. Так студент стає суб'єктом мовлення та дійсно активним учасником освітнього процесу. Інновації навчального процесу мають торкнутися багатьох сторін технології навчання, починаючи зі змін організації простору в навчальних аудиторіях, які мають бути обладнані сучасними технічними засобами для практичного навчання і самостійної роботи студентів з використанням великої кількості онлайн компонентів та Інтернет-ресурсів. Така комплексна система навчання отримала у світі ще назву "blended learning", бо тут поєднуються елементи суворого формального навчання (аудиторні заняття, програма курсу мови) з неформальним спілкуванням з найбільш важливих аспектів навчального матеріалу через Інтернет-ресурси, Інтернет-конференції, дистанційне навчання і самостійну роботу студента. Навчання за допомогою комплексних інноваційних технологій створюють нові можливості для ефективного викладання іноземної мови, проте тут всі навчальні компоненти мають взаємодіяти гармонійно, що відбувається лише, якщо всі вони методично правильно проводяться.

Важливо пам'ятати, що при такому навчання майже для кожного студента потрібно побудувати індивідуальну навчальну траєкторію та надати відповідне забезпечення, що з іншого боку значно підвищує відповідальність студента за результати навчання. Студент повинен відчувати себе відповідальним за кінцеву мету навчання, розвивати свій власний стиль навчання, розробляти план індивідуального навчання тощо. Для цього мають бути створені мультимедійні системи дистанційного навчання та системи управління навчанням, в якій студенти і викладачі будуть мати можливість спільно рухатися вперед в напрямку кінцевої

мети. Ці системи мають працювати в режимі реального часу, мати високий рівень інтерактивності, містити величезну кількість індивідуальних та групових завдань.

Звичайно, впроваджуючи інноваційні методи і технології у навчання іноземним мовам, треба мати на увазі ефективність нововведень у навчальний процес, тому що інновації вимагають критичного підходу та всебічного аналізу.

Література:

1. Bonk C. J. & Graham C. R. Handbook of blended learning: Global perspectives, local designs. San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing, 2006

2. Watson J. Blended learning: The convergence of online and face-to-face education. North American Council for Online Learning. 2008

ВІДКРИТЕ ЗАНЯТТЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ЯК ФАКТОР ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ

Ящук О.В.

старший викладач кафедри англійської мови технічного спрямування №2

*Національного технічного університету України
“Київський політехнічний інститут”*

На сучасному етапі розвитку суспільства глобальні зміни, спричинені повсюдними технологічними інноваціями, призводять до якісних трансформацій і в сфері освіти. Бурхливий розвиток новітніх технологій, плінність знань у стрімкому потоці різноманітної сучасної інформації, використання переваг дистанційного навчання, тенденція до самоосвіти на базі навчальних on-line програм та курсів передбачають зміщення акцентів з центральної у навчальному процесі постаті вчителя, викладача на інтенсифікацію засвоєння необхідного навчального матеріалу за допомогою інформаційних технологій. Разом з тим, сьогодні професійна діяльність викладача у взаємозв'язку з навчальною діяльністю студентів є необхідною умовою здійснення педагогічного процесу у вищому навчальному закладі.

Оцінка якості вищої освіти у ВНЗ є необхідним елементом оцінки прогресивного і динамічного розвитку суспільства [3, с.58]. З-поміж сукупності чинників, що зумовлюють якість вищої освіти, визначальними залишаються якість професійної підготовленості, рівень кваліфікації, професійно-педагогічна компетентність викладача, під впливом якого відбувається формування і становлення особистості майбутнього фахівця. Це обґрунтовує доцільність періодичного проведення моніторингу професійного розвитку і відповідності викладача професійному статусу. Формою такого спостереження є відкрите заняття (урок), під час якого

фіксується відповідність знань і практичних умінь викладача в контексті специфіки певної навчальної дисципліни.

Взагалі, контроль та перевірка процесу професійної діяльності спрямовані на виявлення помилок і недоліків у роботі, що нерідко спричиняє до психоемоційної напруженості, тривожного стану, невпевненості людини у тому, що вона правильно виконує свою роботу. Такі відчуття певною мірою є природними і психологічно обґрунтованими, однак ми прагнемо мінімізувати негативне сприйняття контролю в педагогічній діяльності викладача.

Метою проведення відкритого заняття є збір необхідної інформації про реальні можливості педагогів і тих, хто навчається, рівень їх підготовленості, умови протікання педагогічного процесу [2]. В “Українському педагогічному словнику” С.У. Гончаренка зазначається, що відкриті заняття (уроки) проводяться з метою показу й поширення найефективніших прийомів навчально-виховної роботи; сприяють впровадженню досягнень педагогічної науки в практику, поширенню педагогічного досвіду [1, с.55]. Так, специфіка подання і відтворення затвердженого в межах однієї робочої навчальної програми тематичного матеріалу залежить від вибраних різними викладачами форм, прийомів, методів роботи, творчого підходу, досвідченості, стилю спілкування викладачів, рівня мовленнєвої підготовленості студентської групи. Таким чином, відкрите заняття сприяє поповненню педагогічного арсеналу присутніх на ньому колег-викладачів, запозиченню цікавих, креативних педагогічних ідей, виявленню нестандартних підходів і рішень до проведення заняття з іноземної мови. Разом з тим, зважена, конструктивна критика і необхідні методичні рекомендації з боку колег спрямовані на аналіз допущених помилок і недоліків роботи, стимулювання розвитку професійних якостей та вдосконалення педагогічної майстерності викладача.

Проведення відкритого заняття, зокрема, з іноземної мови професійного спрямування вимагає попереднього чіткого планування, що передбачає врахування якості знань та умінь студентів за найбільш суттєвими показниками (повнота знань опорного матеріалу, оволодіння способами діяльності, відносна новизна матеріалу, що вивчається) [3, с.182]. При проектуванні відкритого заняття центральною ланкою є загальний задум втілення основної ідеї, який включає відбір навчального матеріалу, логічну схему його розгортання, співвіднесення матеріалу з пізнавальним досвідом студентів [3, с.183].

Необхідно брати до уваги той факт, що визначальною під час заняття з іноземної (англійської) мови є лінгвістична діяльність студентів, тому викладач має осмислити форми та способи ефективної демонстрації усіх мовленнєвих умінь студентів на відкритому занятті. Наприклад, у контексті фахової тематики такі основні етапи вступної і основної частини заняття як *activation of prior knowledge*, *warming-up preview*, *topical*

vocabulary introduction; listening comprehension, specialty text discussion, selective reading and translation, abstract (summary) writing, role play, drilling grammar structures, topical multimedia presentation дають можливість показати, наскільки якісно студенти володіють техніками говоріння, читання, письма, аудіювання, а також навичками перекладу та монологічного і діалогічного мовлення. Плавний перехід від одного етапу до іншого на основі створення і використання викладачем грамотних, зрозумілих інструкцій підкреслює доцільність навчання всіх видів мовленнєвої діяльності у тісному взаємозв'язку.

Основне завданням викладача іноземної (англійської) мови під час відкритого заняття – продемонструвати свої, накопичені разом із педагогічним досвідом, досягнення у навчанні студентів ефективних способів здійснення іншомовної мовленнєвої діяльності та розвитку іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців. Відкрите заняття сприяє розумінню того, що якісна професійно-лінгвістична підготовленість студентів значною мірою зумовлена грамотно вибраною методичною стратегією, майстерністю, компетентністю і професіоналізмом викладача іноземної мови.

Література:

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 374 с.
2. Кузнецов И.Н. Настольная книга преподавателя / И.Н. Кузнецов. – Мн. : “Соврем. слово”, 2005. – 544 с.
3. Педагогика и психология высшей школы : учеб. пособие / Под общ. ред. А. А. Деркача. – М. : Изд-во РАГС, 2010. – 258 с.